

TUJI JEZIK - ANGLEŠČINA

Osnovna šola za odrasle

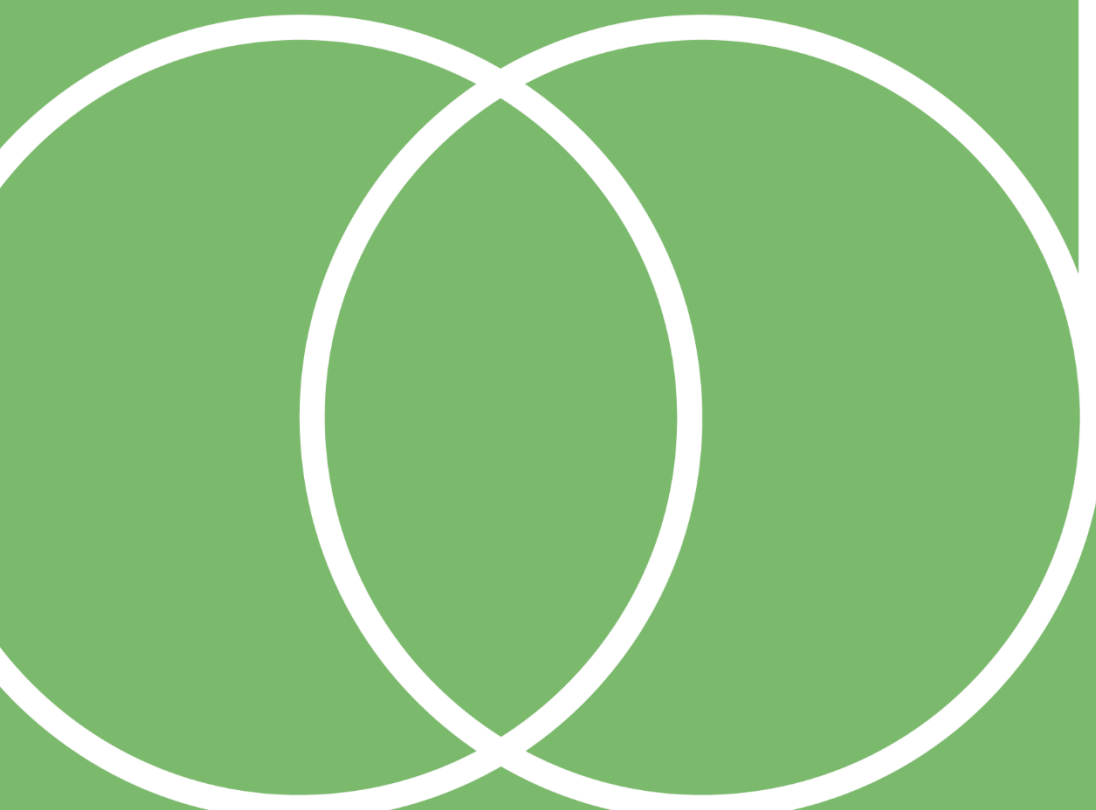
Izobraževalni program za odrasle
osnovna šola za odrasle

Izobraževalni program za odrasle
osnovna šola za odrasle s
prilagojenim predmetnikom za
osnovno šolo za odrasle s
slovenskim učnim jezikom na
narodno mešanem območju
slovenske Istre

Izobraževalni program za odrasle
osnovna šola za odrasle s
prilagojenim predmetnikom za
osnovno šolo za odrasle z
italijanskim učnim jezikom na
narodno mešanem območju
slovenske Istre

Izobraževalni program za odrasle
osnovna šola za odrasle s
prilagojenim predmetnikom za
osnovno šolo za odrasle za
dvojezično osnovno šolo na
narodno mešanem območju
Prekmurja

OBVEZNI PREDMET

UČNI NAČRT Z DIDAKTIČNIMI PRIPOROČILI

IME PREDMETA: tuji jezik - angleščina

Predmetnik osnovne šole za odrasle

Prilagojeni predmetnik osnovne šole za odrasle s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre

Prilagojeni predmetnik osnovne šole za odrasle z italijanskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre

Prilagojeni predmetnik osnovne šole za odrasle za dvojezično osnovno šolo na narodno mešanem območju Prekmurja

6. razred	7. razred	8. razred	9. razred
72	54	54	54

PRIPRAVILA PREDMETNA KURIKULARNA KOMISIJA V SESTAVI:

Alenka Andrin, Zavod RS za šolstvo, dr. Silva Bratož, Univerza na Primorskem, Pedagoška fakulteta, dr. Lara Burazer, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, dr. Mateja Dagarin Fojkar, Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta, Veronika Frešer, 2. OŠ Slovenska Bistrica, Andreja Gračner, Biotehniška šola Maribor, Katarina Gostinčar, Osnovna šola Prežihovega Voranca Ljubljana, mag. Špela Grum, Šolski center Ljubljana, Srednja lesarska šola, mag. Tamara Klanjšček Šavli, Zavod RS za šolstvo, Berta Kogoj, Zavod RS za šolstvo, dr. Melita Koletnik, Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta, Maja Kovačič, Zavod RS za šolstvo, Mateja Legan Crnoja, Gimnazija Vič, dr. Melita Lemut Bajec, Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta, mag. Barbara Lesničar, Zavod RS za šolstvo, mag. Bernarda Leva, Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta, Ana Likar, Tjaša Milijaš, OŠ Dravljje, mag. Marta Novak, Zavod RS za šolstvo, Lea Opravž Ostrelič, OŠ XIV. divizije Senovo, Maks Pavlica, Gimnazija Nova Gorica, mag. Brigita Peklaj, Gimnazija Bežigrad, Ana Perović, OŠ bratov Polančičev Maribor, mag. Vesna Šušnica Ilc, Srednja zdravstvena šola Ljubljana, Mateja Todorovski, OŠ Dobje, mag. Miha Vrčko, OŠ n. h. Maksa Pečarja

Podskupina v izobraževalnem programu osnovne šole za odrasle: dr. Silva Bratož, Univerza na Primorskem, Kristina Brumat, Javni zavod Cene Štupar - Center za izobraževanje Ljubljana, mag. Barbara Lesničar, Zavod RS za šolstvo, Petra Žerovnik, Center za dopisno izobraževanje Univerzum

JEZIKOVNI PREGLED: Katja Križnik Jeraj

OBLIKOVANJE: neAGENCIJA, digitalne preobrazbe, Katja Pirc, s. p.

IZDALA: Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje in Zavod RS za šolstvo

ZA MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE: dr. Vinko Logaj

ZA ZAVOD RS ZA ŠOLSTVO: Jasna Rojc

Ljubljana, 2025

SPLETNA IZDAJA

DOSTOPNO NA POVEZAVI:

https://www.gov.si/assets/ministrstva/MVI/Dokumenti/Osnovna-sola/Ucni-nacrti/osnovna-sola-za-odrasle/2025/Didakticna_priporocila_k_ucnemu_nacrtu_anglescina_oso_2025.pdf

Katalogni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

[COBISS.SI-ID 260792835](#)

ISBN 978-961-03-1442-4 (Zavod RS za šolstvo, PDF)

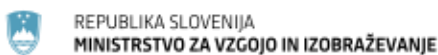
Strokovni svet RS za splošno izobraževanje je na svoji 248. seji, dne 20. 11. 2025, določil učni načrt tuji jezik - angleščina za izobraževalni program za odrasle osnovna šola za odrasle, izobraževalni program za odrasle osnovna šola za odrasle s prilagojenim predmetnikom osnovne šole za odrasle s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre, izobraževalni program za odrasle osnovna šola za odrasle s prilagojenim predmetnikom osnovne šole za odrasle z italijanskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre, izobraževalni program za odrasle osnovna šola za odrasle s prilagojenim predmetnikom osnovne šole za odrasle za dvojezično osnovno šolo na narodno mešanem območju Prekmurja.

Strokovni svet RS za splošno izobraževanje se je na svoji 248. seji, dne 20. 11. 2025, seznanil z didaktičnimi priporočili k učnemu načrtu tuji jezik - angleščina za izobraževalni program za odrasle osnovna šola za odrasle, izobraževalni program za odrasle osnovna šola za odrasle s prilagojenim predmetnikom osnovne šole za odrasle s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre, izobraževalni program za odrasle osnovna šola za odrasle s prilagojenim predmetnikom osnovne šole za odrasle z italijanskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre, izobraževalni program za odrasle osnovna šola za odrasle s prilagojenim predmetnikom osnovne šole za odrasle za dvojezično osnovno šolo na narodno mešanem območju Prekmurja.

PRIZNANJE AVTORSTVA – NEKOMERCIALNO – DELJENJE POD ENAKIMI POGOJI

Prenova izobraževalnih programov s prenovo ključnih programskih dokumentov (kurikuluma za vrtce, učnih načrtov ter katalogov znanj)

KAKO SE ZNAJTI?

TIPICNE STRANI

V dokumentu je za udeleženske in udeležence, učiteljice in učitelje ipd. uporabljena moška slovnična oblika, ki velja enakovredno za oba spola.

Tema sporoča vsebinski okvir ali okvir predmetnospecifičnih zmožnosti, povezanih s cilji oz. skupinami ciljev: teme so predmetno specifične in lahko vključujejo vsebinske sklope in dejavnosti ter razvijajo veščine, zmožnosti in koncepte, ki naj bi jih udeleženci izgrajevali in razvijali v procesu učenja.

IME TEME

OBVEZNO

Vrsta teme:
Obvezno
Izbirno

OPIS TEME

Opis teme zajema ključne poudarke oz. koncepte kot okvir skupinam ciljev.

Em fugiaspiduci sitet ut etur, in conest dipsum eosa nonsequam volorum, ommolor aut desequi duciist estrunda volorest, sandeni maximin uscillab il magnam quiam quo con explacc ullaccum alisi quidell igendam, in repta dolupta volor sam, ut hilit laut faccumqui omnim ut doluptur, quam consequ atibus dolo dignate mporehent qui tem nonseque por aliquisimust que volestrum esed quibusdae milla conserf ernate dentiat.

Ma vellaut quiatio rporrore voluptae cus et illent harum doluptatur, et quas molorporia doluptatis molum rae nos event, inullit incimaiozem fugiandantis et fugitisque maion ped quo odi beatur, sequi ilisqui ipidel escim reprat.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Dodatna pojasnila za temo lahko vsebujejo razlago o zasnovi teme, usmeritve in/ali navodila, ki se nanašajo na vsebino, vrsto teme, členitev teme, poimenovanje, trajanje, dejavnosti, izvedbo aktivnosti, učne pripomočke ... oz. karkoli, kar je pomembno za to temo.

Ullatur sequo qui ut vellenderio. Re exeseq uiatur aturem eos millandio totaquis alibus iume voluptatia quis aut quamust iosant prestius, ut ommodigendis doluptaes dersped moluptae. Harum a volupta tiatur, ne veles quia voluptatia similiic tatesequam, seque ventio. Hendis erum quissequo quist que con nulparum ut quuntemos et repro quod ma nimusa sae vellaut eum ulpari velent voluptu rempor a de omnimax impellu ptatiaecusa ducipsae aut evelles temolup tincil imporia simped et endes eum et molum que laborerat voluptiurem nempori bustio explabo rionsenet evenimin nis ex eum voluptam consed que volupid eliquibus, tetusda ntusam ellis ut archill uptiore rundiae nimusdam vel enit, optibea quiaspitem lam alit re, omnis ab il mo dolupti connihi tionsequiam eicia dolo intur accusci musdaecatet faccatur? Sinctet latiam facescipsa

Ceria pa iumquam, exernam quaspis dit eaquasit, omnis quis aut apitassum coribusda invenih icatia qui aperorum qui ut re perumquaeaped quame moditatum ipient veligna tessint iaessum, optamus, testi sediasped moluptatem aperiam aut quodips usciate veribus.

Mi, asit volupta tuscil int aspel illit atur, eum idenist iorrum alit, nim re illitas ma nimi, iusciisita dolorum volorepedio core, consequam quae. De nossiti officillate

8 Osnovna šola za odrasle | Matematika

Številka strani,
program izobraževanja,
predmet

Z oznako **SC** so označeni ključni cilji posameznih področij skupnih ciljev. Številčni zapis pri oznaki skupnih ciljev se navezuje na preglednico s skupnimi cilji.

Z oznako **O** so označeni obvezni cilji.

Z ležečim tiskom in oznako **I** so označeni izbirni cilji.

S krepko označenim besedilom so izpostavljeni **minimalni standardi znanja**.

Z ležečim besedilom so označeni izbirni standardi oz. standardi znanja, ki izhajajo iz izbirnih ciljev.

Dodatne pisave in oznake pri standardih so opredeljene v obvezujočih navodilih za učitelja (npr. podčrtani, M, PTI itd.)

IME SKUPINE CILJEV

CILJI

- O:** Et plabo. Nam eum fuga. Et explat. Xerro et aut que nihicia doloribus, velisci tatur
- I:** *Que ommodic aboribust, tesequae nimaionseni arum audit minusda dolum, si venimil itatat. Estinve litatem ut adit quid qui.* **SC** (2.2.2.1)
- I:** *Quia voluptatur aut od minverum, quas ilis et mint, eature rehenit magnatur aut exceaquam reiunt et omnis nobit vero excepel in nimagnam quat officiam que plaborpore ne culpa eum dolore aut aspicias sanihil moditam re pelias ne veri reperferes solores dolorum, quidit ad qui dolorerun.*
- O:** Ibus nis auda vendio venis saperum atem quiant aut pre comniscia num at is quoditi ne estinve litatem venis saperum atem quiant. **SC** (1.3.4.2 | 2.1.1.1 | 2.1.2.1 | 2.2.1.1 | 2.2.1.2 | 3.1.3.1 | 5.1.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Udeleženec

- » Obisquamet faccab incium repernam id quist plita nume con nonectem sit volentis etur sanda de velictorrum quasimus mo mi.
- » Icillabo. Bor as plibusc ipidesequat latia cupatatu repeliam.
- » **Et ommo commolo ratatur saepedit essunt que parit, expelliquam rem simos con es est volorrum quae. Aximintios et faccae. Inciet, ommolo con commoluptas aut vidusci enient.**
- » **Ut fuga. Nemperum fuga.**
- » Ma vellaut quiatio rporrore voluptae cus et illent harum doluptatur, et quas
- » Omnim ut doluptur, quam consequ.
- » *Obisquamet faccab incium repernam id quist plita nume con nonectem sit volentis etur sanda de velictorrum quasimus mo mi.*
- » *Icillabo. Bor as plibusc ipidesequat latia cupatatu repeliam.*
- » Et ommo commolo ratatur saepedit essunt que parit, expelliquam rem simos con es est volorrum quae. Aximintios et faccae. Inciet, ommolo con commoluptas aut vidusci enient.
- » *Ut fuga. Nemperum fuga.*

TERMINI:

- laborerat voluptiurem
- veligna tessint
- laborerat voluptiurem
- veligna tessint
- veligna tessint
- laborerat voluptiurem
- veligna tessint

9 Osnovna šola za odrasle | Matematika

Pojmi, ki jih udeleženec mora poznati oz. razumeti (in/ali znati smiselno uporabljati), lahko pa so navedeni tudi priporočeni pojmi. Nabor terminov zaokrožuje in dopolnjuje posamezno temo, predstavlja pa informacijo učitelju pri načrtovanju vzgojno-izobraževalnega dela. Namenjen je navedbi terminologije, ki jo na področju določene teme v določenem obdobju izobraževalne vertikale usvojijo udeleženci.

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH

Viri in literatura,
ki so vključeni v
posamezno temo.

NASLOV TEME

- » Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Morbi eget ante eget ante hendrerit convallis vitae et purus. Donec euismod dolor sed neque condimentum, at sodales enim interdum. <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>

NASLOV SKUPINE CILJEV

- » Etiam, M. (2019). Eget laoreet ipsum. Nulla facilisi.
- » Parum, V. (2025). Sequi blaboreet quosam. Seque cus.
- » Morbi P. (2007). Sed ac arcu id velit facilisis aliquet. Nec tincidunt.
- » Eget O. (2010). Vestibulum vitae massa eget orci condimentum fringilla a ac turpis. Nulla et tempus nunc, vitae scelerisque tellus. Sed in tempus mi, a aliquet quam. Integer ut euismod eros, vel pretium mi. Maecenas sollicitudin.
- » Nunc N. (2023). Morbi suscipit ante quis viverra sollicitudin. Aenean ultricies.
- » Nunc N., Ante A., Sem S. (2015). Nullam congue eleifend magna in venenatis. Ut consectetur quis magna vitae sodales. Morbi placerat: <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>
- » Sed A. (2024). Ut aliquet aliquam urna eget laoreet. Fusce hendrerit dolor id mauris convallis, at accumsan lectus fermentum. Nunc bibendum quam et nibh elementum consectetur.

Viri in literatura, ki so vključeni
v posamezno skupino ciljev.

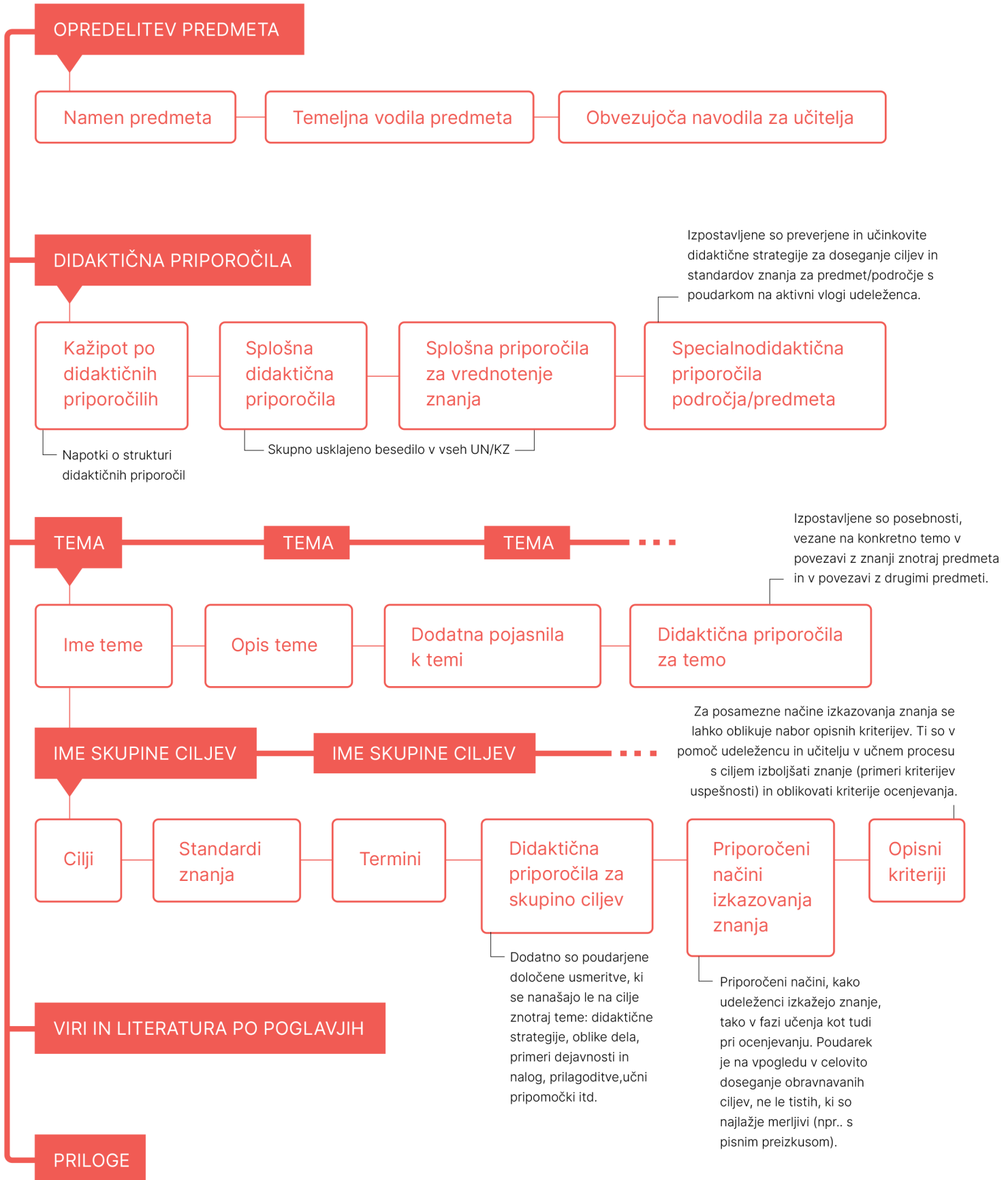
NASLOV SKUPINE CILJEV

- » Vestibulum vitae massa eget orci condimentum fringilla, <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>
- » Nunc F.: Vivamus quis tortor et ipsum tempor laoreet id quis nunc. Phasellus quis sagittis ligula.
- » Redaktion, 2018. Morbi placerat: <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>

Hiperpovezava
do zunanjšega vira

KAKO SE ZNAJTI?

STRUKTURA UČNEGA NAČRTA Z DIDAKTIČNIMI PRIPOROČILI

KAZALO

OPREDELITEV PREDMETA.....	9	Priloge po poglavjih	64
Namen predmeta.....	9	Specialnodidaktična priporočila	
Temeljna vodila predmeta	9	področja/predmeta	64
Obvezujoča navodila za učitelje	10		
DIDAKTIČNA PRIPOROČILA	11		
Kažipot po didaktičnih priporočilih	11		
Splošna didaktična priporočila	12		
Splošna priporočila za vrednotenje znanja			
.....	14		
Specialnodidaktična priporočila			
področja/predmeta	16		
TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA.....	22		
SPREJEMANJE.....	23		
Razumevanje ustnega izražanja	24		
Razumevanje avdiovizualnega gradiva	27		
Bralno razumevanje.....	29		
TVORJENJE.....	32		
Ustno izražanje.....	33		
Pisno izražanje	35		
INTERAKCIJA	38		
Ustna interakcija	39		
Pisna interakcija.....	42		
Spletna interakcija	44		
POSREDOVANJE, RAZNOJEZIČNA IN			
MEDKULTURNA ZMOŽNOST	46		
Posredovanje.....	47		
Raznojezična in medkulturna zmožnost.....	50		
SPORAZUMEVALNE JEZIKOVNE			
ZMOŽNOSTI.....	52		
Jezikovna zmožnost.....	54		
Sociolingvistična zmožnost.....	57		
Pragmatična zmožnost.....	59		
VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH.....	61		
Didaktična priporočila.....	61		
PRILOGE	64		

OPREDELITEV PREDMETA

NAMEN PREDMETA

Namen poučevanja in učenja angleščine je pridobivanje splošnega jezikovnega znanja in razvijanje sporazumevalne zmožnosti, ki je vselej povezana s splošnimi zmožnostmi (deklarativno znanje, spretnosti in operativno znanje, bivanjska zmožnost, sposobnost učenja). Ta proces se odvija ob podpori sporazumevalnih jezikovnih dejavnosti in strategij ter štirih sporazumevalnih načinov (sprejemanje, tvorjenje, interakcija in posredovanje).

Prav tako je namen poučevanja in učenja angleščine opolnomočiti udeležence za pridobivanje in kritično selekcioniranje informacij/znanj, kritičen odnos do različnih vrst medijev v ciljnem jeziku in uporabo tako pridobljenih informacij/znanj pri drugih predmetih (medpredmetno povezovanje). V tem smislu angleščina deluje kot povezovalni element pri horizontalnih, interdisciplinarnih in drugih povezavah za doseganje skupnih, integriranih učnih ciljev. Pouk angleščine vključuje tudi skupne cilje s področja jezika, državljanstva, kulture in umetnosti, trajnostnega razvoja, zdravja in dobrobiti, digitalne kompetentnosti ter podjetnosti, ki so natančneje opredeljeni v didaktičnih priporočilih posameznih tem oz. sporazumevalnih načinov.

TEMELJNA VODILA PREDMETA

Pri poučevanju in učenju angleščine je treba upoštevati specifičen položaj in okoliščine, v katerih se angleščina uporablja. V zadnjih letih se pojavljajo vse močnejše težnje po poučevanju angleščine kot *lingue france*. Glede na dejstvo, da se angleščina največkrat uporablja kot orodje za komunikacijo med tujimi govorniki tega jezika, je ključnega pomena razumljivost komunikacije in ne toliko posnemanje govora naravnih govorcev.

Sodobni pouk angleščine temelji na načelu, da je angleščina sredstvo za izkoriščanje priložnosti in doseganje uspeha na družbenem, izobraževalnem in poklicnem področju (SEJO, 2023: 24). V tem kontekstu spodbujamo približevanje modelu dobro usposobljenega govornika (učinkovitega uporabnika) in ne zgolj približevanje modelu naravnega govornika. Pri pouku angleščine razvijamo tudi raznojezične in medkulturne zmožnosti in s tem udeležence opremimo za uspešno delovanje v globaliziranem svetu, za katerega je značilna jezikovna in kulturna raznolikost.

OBVEZUJOČA NAVODILA ZA UČITELJE

Pouk angleščine sledi najnovejšim spoznanjem ustreznih strok, kot so tujejezikovna didaktika, uporabna jezikoslovje in pedagoško-psihološke vede. Zato pri poučevanju upoštevamo dejavnike, ki lahko različno vplivajo na pouk angleščine.

Učenje angleščine pri odraslih temelji na praktičnih, življenjsko relevantnih vsebinah, ki spodbujajo uporabo jezika v vsakdanjih situacijah. Udeleženci prihajajo z različnimi predznanji, zato je pouk prilagojen njihovim potrebam in ciljem. Poudarjeno je ustvarjanje spodbudnega učnega okolja, ki krepi samozavest pri rabi jezika. Učenje angleščine odraslim odpira nove možnosti za izobraževanje, zaposlitev in vključevanje v družbo.

Teme oz. sporazumevalni načini (sprejemanje, tvorjenje, interakcija, posredovanje, raznojezična in medkulturna zmožnost in sporazumevalne jezikovne zmožnosti) niso zapisani po vrstnem redu pomembnosti, saj se med seboj prepletajo, so soodvisni in se največkrat razvijajo integrirano (se obravnavajo in vrednotijo uravnoteženo).

Predvidena raven standardov znanja ob koncu programa je A2-B1 (SEJO, 2023). Pri tem je treba upoštevati, da je znanje udeleženca skoraj vedno neuravnoteženo in ni linearno.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

KAŽIPOT PO DIDAKTIČNIH PRIPOROČILIH

Razdelke *Kažipot po didaktičnih priporočilih*, *Splošna didaktična priporočila* in *Splošna priporočila za vrednotenje znanja* je pripravil Zavod RS za šolstvo.

Didaktična priporočila prinašajo učiteljem napotke za uresničevanje učnega načrta predmeta v pedagoškem procesu. Zastavljena so večplastno, na več ravneh (od splošnega h konkretnemu), ki se medsebojno prepletajo in dopolnjujejo.

- » Razdelka *Splošna didaktična priporočila* in *Splošna priporočila za vrednotenje znanja* vključujeta krovne usmeritve za načrtovanje, poučevanje in vrednotenje znanja, ki veljajo za vse predmete po celotni izobraževalni vertikali. Besedilo v teh dveh razdelkih je nastalo na podlagi *Usmeritev za pripravo didaktičnih priporočil k učnim načrtom za osnovne šole in srednje šole* (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/3ladrd>) (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/3ladrd>) ter *Izhodišč za prenovo učnih načrtov v osnovni šoli in gimnaziji* (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/plw0909>) (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/f68315>) in je v vseh učnih načrtih enako.
- » Razdelek *Specialnodidaktična priporočila področja/predmeta* vključuje tista didaktična priporočila, ki se navezujejo na področje/predmet kot celoto. Zajeti so didaktični pristopi in strategije, ki so posebej priporočeni in značilni za predmet glede na njegovo naravo in specifikke.

Učni načrt posameznega predmeta je členjen na *teme*, vsaka tema pa se lahko nadalje členi na *skupine ciljev*.

- » Razdelka *Didaktična priporočila za temo* in *Didaktična priporočila za skupino ciljev* vključujeta konkretne in specifične napotke, ki se nanašajo na poučevanje določene teme oz. skupine ciljev znotraj teme. Na tem mestu so izpostavljene preverjene in učinkovite didaktične strategije za poučevanje posamezne teme ob upoštevanju značilnosti in vidikov znanja, predznanja, povezanosti znanja z drugimi predmeti/področji ipd. Na tej ravni so usmeritve lahko konkretizirane tudi s primeri izpeljave oz. učnimi scenariji.

Didaktična priporočila na ravni skupine ciljev zaokrožujeta razdelka *Priporočeni načini izkazovanja znanja* in *Opisni kriteriji*, ki vključujeta napotke za vrednotenje znanja (spremljanje, preverjanje, ocenjevanje) znotraj posamezne teme oz. skupine ciljev.

SPLOŠNA DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

Učitelj si za uresničitev ciljev učnega načrta, kakovostno učenje in usvajanje znanja ter optimalen psihofizični razvoj udeležencev prizadeva zagotoviti varno in spodbudno učno okolje in učni proces graditi na predznanju ter izkušnjah udeležencev. Pri tem upošteva:

- » obseg ur, ki je manjši od programa redne OŠ,
- » strnjen obseg tem in skupin ciljev,
- » položaj in ugotovljene izobraževalne potrebe v osebni izobraževalni načrtu udeležencev.

V ta namen v učnem procesu uporablja različne izvedbene modele (v živo, na daljavo ali kombinirano, sočasno, asinhrono, učenje s pomočjo ogleda posnetkov itd.) in raznolike didaktične strategije, ki vključujejo učne oblike, metode, tehnike, učna sredstva in gradiva, s katerimi udeležencem izobraževanja omogoča aktivno sodelovanje pri učnih urah in tudi uspešno samostojno učenje. Izbira jih preišči, glede na namen in naravo učnih ciljev ter glede na učne, poklicne in druge, za učenje pomembne značilnosti posameznega udeleženca, učne skupine ali oddelka. Ob tem udeležencem izobraževanja daje najrazličnejše oblike učne podpore, npr. možnost pogovornih ur v živo ali na daljavo, možnost dodatne strokovne pomoči v sodelovanju z drugimi strokovnimi delavci, ki to prispeva k uspešnosti udeleženca.

Varno in spodbudno učno okolje učitelj zagotavlja tako, da:

- » spodbuja spoštljivo in varno ozračje v učni skupini: medsebojno sprejemanje, sodelovanje, čustveno in socialno podporo;
- » neguje vedoželjnost, spodbuja interes in motivacijo za učenje, podpira razvoj poklicnih interesov, različnih potencialov in morebitnih talentov;
- » udeležence aktivno vključuje v načrtovanje učenja;
- » kakovostno poučuje (starosti in izkušnjam udeležencev primerno) in organizira samostojno učenje (individualno, v dvojicah, skupinsko) ob različni stopnji vodenja in spodbujanja;
- » udeležencem omogoča medsebojno izmenjavo znanja in izkušenj, podporo in sodelovanje;
- » v učnem procesu prepoznava in upošteva predznanje, skupne in individualne učne, socialne, čustvene, (med)kulturne, telesne in druge potrebe udeležencev;
- » udeležencem postavlja ustrezno zahtevne in relevantne učne izzive (npr. glede na delo, ki ga opravljajo) in si prizadeva za njihov napredek;
- » pri udeležencih stalno preverja razumevanje, spodbuja ozaveščanje in usmerjanje procesa lastnega učenja;
- » učni proces prilagaja ugotovitvam sprotnega spremljanja in preverjanja dosežkov udeležencev;

- » omogoča povezovanje ter nadgrajevanje znanja znotraj predmeta, med predmeti in predmetnimi področji (npr. modularni pristop);
- » poučuje in organizira samostojno učenje v različnih učnih okoljih (tudi virtualnih, zunaj učilnic), ob uporabi avtentičnih učnih virov in reševanju relevantnih življenjskih problemov in situacij;
- » ob doseganju predmetnih uresničuje tudi skupne cilje različnih področij (jezik, državljanstvo, kultura in umetnost; trajnostni razvoj; zdravje in dobrobit; digitalna kompetentnost; podjetnost).

Učitelj pri uresničevanju ciljev in standardov znanja učnega načrta udeležencem omogoči prepoznavanje in razumevanje:

- » smisla oz. namena učenja (kaj se bodo učili in čemu);
- » uspešnosti lastnega učenja oz. napredka (kako in na temelju česa bodo vedeli, da so pri učenju uspešni in so dosegli cilj);
- » pomena različnih dokazov o učenju in znanju;
- » vloge povratne informacije za stalno izboljševanje znanja/zmožnosti ter krepitev občutka »zmorem«;
- » pomena medsebojnega učenja in povratne informacije med udeleženci,
- » namena in poteka ocenjevanja znanja.

Za doseganje celostnega in poglobljenega znanja učitelj načrtuje raznolike predmetne ali medpredmetne učne izzive, ki spodbujajo udeležence k aktivnemu raziskovanju, preizkušanju, primerjanju, analiziranju, argumentiranju, reševanju avtentičnih problemov, izmenjavi izkušenj in povratnih informacij. Glede na potencialne potrebe in motivacijo udeležencev smiselno načrtuje učne dejavnosti za razvijanje ustvarjalnosti, inovativnosti, kritičnega mišljenja in drugih prečnih veščin. Učitelj, kadar je mogoče, izvaja projektni, problemski, raziskovalni, eksperimentalni, izkustveni ali praktični pouk in uporablja temu primerne učne metode, pripomočke, gradiva in digitalno tehnologijo.

Učitelj upošteva raznolike zmožnosti in potrebe udeležencev, opredeljene v osebni izobraževalni načrtu (OIN), v okviru notranje diferenciacije in individualizacije pouka ter personalizacije učenja s prilagoditvami, ki obsegajo:

- » učno okolje z izbiro ustreznih didaktičnih strategij, učnih dejavnosti in oblik;
- » obsežnost, zahtevnost in kompleksnost učnih ciljev;
- » raznovrstnost in tempo učenja;
- » načine izkazovanja znanja, pričakovane rezultate ali dosežke.

Učitelj smiselno upošteva načelo diferenciacije in individualizacije tudi pri načrtovanju samostojnega in domačega dela udeležencev in njihovega dela na daljavo, ki naj bo osmišljeno in raznoliko, namenjeno utrjevanju znanja in pripravi na nadaljnje učenje.

Individualizacija pouka in personalizirano učenje sta pomembna za osmišljanje izobraževanja, predvsem pa za razvijanje interesov in potencialov udeležencev ter njihovih talentov. Še posebej pa sta pomembna za razvoj, uspešno učenje ter enakovredno in aktivno vključenost udeležencev s posebnimi vzgojno-izobraževalnimi potrebami, udeležencev z učnimi težavami, priseljencev ter udeležencev iz manj spodbudnega socialnega okolja. Z individualiziranimi pristopi preko inkluzivne poučevalne prakse učitelj odkriva in zmanjšuje ovire, ki udeležencem iz teh skupin onemogočajo optimalno učenje, razvoj in izkazovanje znanja, ter uresničuje v osebnih izobraževalnih načrtih načrtovane prilagoditve učnega procesa za udeležence iz specifičnih skupin.

SPLOŠNA PRIPOROČILA ZA VREDNOTENJE ZNANJA

Vrednotenje znanja razumemo kot ugotavljanje znanja udeležencev skozi celotni učni proces, tako pri spremljanju in preverjanju znanja (ugotavljanje predznanja in znanja udeleženca na vseh stopnjah učenja) kot tudi pri ocenjevanju znanja.

V prvi fazi učitelj načrtuje učni proces v skladu z osebnim izobraževalnim načrtom udeleženca, na temelju katerega kontinuirano spremlja in podpira učenje, preverja znanje vsakega udeleženca, mu daje kakovostne povratne informacije in ustrezno prilagaja lastno poučevanje. Med učnim procesom sproti preverja doseganje ciljev pouka in standardov znanja ter spremlja in ugotavlja njegov napredek. V tej fazi učitelj znanja ne ocenjuje, pač pa na podlagi ugotovitev sproti prilagaja in izvaja dejavnosti v podporo in spodbudo učenju (npr. dodatne dejavnosti za utrjevanje znanja, prilagoditve načrtovanih dejavnosti in nalog glede na poklicni interes, zmožnosti in potrebe posameznih udeležencev ali skupine).

Učitelj pripomore k večji kakovosti učnega procesa, tako da:

- » sistematično, kontinuirano in načrtno pridobiva informacije o tem, kako udeleženec dosega učne cilje in usvaja standarde znanja;
- » ugotavlja in spodbuja razvoj raznolikega znanja – ne le vsebinskega, temveč tudi procesnega (tj. spretnosti in veščin), spremlja in spodbuja pa tudi razvijanje odnosnega znanja;
- » spodbuja udeleženca, k doseganju ciljev na različnih taksonomskih ravneh oz. izkazuje znanje na različnih ravneh zahtevnosti;
- » spodbuja uporabo znanja za reševanje življenjskih problemov, sklepanje, analiziranje, vrednotenje, argumentiranje itn.;

- » je naravnan na ugotavljanje napredka in dosežkov, pri čemer razume, da so pomanjkljivosti in napake zlasti priložnosti za nadaljnje učenje;
- » ugotavlja in analizira udeleženčevo razumevanje učnih vsebin ter predlaga rešitve za odpravljanje vzrokov za nerazumevanje in napačne predstave;
- » udeleženca spodbuja k premislekom o namenih učenja in kriterijih uspešnosti, po katerih vrednoti lastno učno uspešnost in uspešnost soudeležencev po načelih kritičnega prijateljstva;
- » udeležencu sproti daje kakovostne povratne informacije, ki vključujejo usmeritve in konkretne napotke za nadaljnje učenje.

Ko so dejavnosti prve faze (spremljanje in preverjanje znanja) ustrezno izpeljane, sledi druga faza, ocenjevanje znanja. Pri tem učitelj omogoči udeležencu, da lahko v čim večji meri izkaže usvojeno znanje. To doseže tako, da ocenjuje znanje na različne načine, ki jih je udeleženec spoznal v procesu učenja. Pri tem si prizadeva zagotoviti optimalne pogoje za izkazovanje znanja, tako da upošteva potrebe udeleženca, ki za uspešno učenje in izkazovanje znanja potrebuje prilagoditve, opredeljene v osebni izobraževalni načrtu.

Učitelj lahko ocenjuje samo znanje, ki je v učnem načrtu določeno s standardi znanja. Predmet ocenjevanja znanja niso vsi učni cilji, saj vsak cilj nima z njim povezanega specifičnega standarda znanja. Učitelj ne ocenjuje stališč, vrednot, navad, socialnih in čustvenih veščin, zajetih v ciljnih učnega načrta, jih pa pri udeležencu sistematično spodbuja, razvija, spremlja ter mu o njih daje povratno informacijo.

Na podlagi standardov znanja in kriterijev uspešnosti učitelj pripravi kriterije ocenjevanja in opisnike ter jih na ustrezen način predstavi in pojasni udeležencu. Če udeleženec v procesu učenja razume in uporablja kriterije uspešnosti, bo lažje razumel kriterije ocenjevanja. Ugotovitve o doseganju standardov znanja, ki temeljijo na kriterijih ocenjevanja in opisnikih, se izrazijo v obliki ocene.

Učitelj z raznolikimi načini ocenjevanja omogoči izkazovanje raznolikega znanja (védenje, spretnosti, veščine) na različnih ravneh. Zato poleg pisnih preizkusov znanja in ustnih odgovorov ocenjuje izdelke (pisne, likovne, tehnične, praktične in druge za predmet specifične) in izvedbo dejavnosti (govorne, gibalne, umetniške, eksperimentalne, praktične, multimedijske, demonstracije, nastope in druge za predmet specifične), s katerimi udeleženec izkaže svoje znanje. Izdelki in dejavnosti, ki jih učitelj ocenjuje naj bodo povezani z interesi in življenjskim kontekstom udeleženca. To pomeni, da si udeleženec lahko izbere tematiko izdelka ali dejavnosti skozi katero bo izkazoval svoje znanje in spretnosti.

SPECIALNODIDAKTIČNA PRIPOROČILA

PODROČJA/PREDMETA

I. Sodobni vidiki učenja in poučevanja tujega jezika ^{SC} (5.3.5.3)

Sodobeni pouk tujega jezika omogoča kakovostno, trajno in uporabno znanje. Učni načrt temelji na integrativnem kurikulumu, ki se uresničuje s timskim in medpredmetnim poukom, projekti, problemskimi, raziskovalnimi in drugimi oblikami poučevanja. Interdisciplinarno delovanje vseh udeležencev s povezovanjem konceptov med predmeti in znotraj predmetov omogoča razvoj povezanega in celovitega znanja. Sodelovalne oblike pouka pomembno vplivajo na kakovost medsebojnih odnosov, večjo vključenost in motiviranost sodelujočih, boljše akademsko znanje, razvoj mišljenja na višjih taksonomskih ravneh, zlasti večšine kritičnega mišljenja. Tak pouk je osredinjen na udeleženca in učni proces ter upošteva njegovo osebnost, predznanje, zanimanja, učni stil in vrednote ter tako pomembno razvija veščine vseživljenjskega učenja.

Za učinkovito učenje tujega jezika je nujno razumevanje in upoštevanje koncepta raznojezičnosti, ki v ospredje postavlja posameznika in jezike, ki jih ima ta na voljo, saj, kot je poudarjeno v SEJO (2023), raznojezičnost »ni le vsota čim bolj popolne jezikovne zmožnosti v posameznih tujih jezikih, ampak je celovit posameznikov jezikovni repertoar, sestavljen tudi iz najmanjših jezikovnih drobcev posameznih jezikov«. V tem smislu je domet pojma raznojezičnosti veliko širši, saj predpostavlja sporazumevalno zmožnost, ki zajema celotno znanje in izkušnje z jeziki, pri čemer se ti medsebojno prepletajo in drug na drugega vplivajo. Zato je raznojezičnost predvsem predpogoj za uspešno sporazumevanje z ljudmi iz drugih kulturnih in jezikovnih okolij.

II. Raznolikost pristopov

Pouk tujega jezika izhaja iz načel komunikacijskega pristopa, ki udeleženca opremlja s sporazumevalnimi zmožnostmi za smiselno rabo jezika v raznolikih avtentičnih situacijah in podpira učenje učenja. Najpomembnejše značilnosti komunikacijskega pristopa so:

- » razvoj vseh sporazumevalnih zmožnosti, ne zgolj slovnice in poznavanja besedišča,
- » osredotočenost na vsebino in ne le na jezikovno obliko,
- » poudarek na tekočnosti, napake so sestavni del učnega procesa,
- » spodbujanje celostnega učenja jezika s poudarkom na raziskovanju in aktivnem sodelovanju v avtentičnih in za udeleženca smiselnih situacijah,
- » na udeleženca in učenje osredinjen pouk, ki izhaja iz udeleženčevega znanja ter sledi njegovim potrebam in interesom,
- » vloga učitelja kot spodbujevalca in usmerjevalca učnega procesa.

Pri pouku tujih jezikov je smiselno uporabiti kombinacijo različnih pristopov in metod, vendar je pri tem nujno upoštevati potrebe udeležencev, cilje pouka ter druge dejavnike. Poučevanje tujega jezika naj bo predvsem **osmišljeno** in **kontekstualizirano**, posnema naj **avtentično rabo**

jezika in ima jasen komunikacijski namen. Med različnimi pristopi velja izpostaviti CLIL (ang. *Content and Language Integrated Learning*), ki predpostavlja vsebinsko in jezikovno integriran pouk, pri katerem poučevanje tujega jezika povezujemo z vsebino drugih predmetov. Zaradi vse večje razdrobljenosti vsebin je povezovanje predmetov način, kako udeležence najbolj učinkovito pripraviti na večplastnost življenja, ki od njih pričakuje sposobnost povezovanja idej in učinkovitega reševanja problemov. Tak način poučevanja sloni na analitičnem, sintetičnem in kritičnem mišljenju. Omogoča bolj avtentičen učni proces, terja intenzivnejše in globlje povezave med disciplinami oz. predmetnimi področji ter tako vzgaja razgledanega posameznika, sposobnega razumevanja različnih pogledov. Na ta način udeležence spodbujamo k samostojnosti, prevzemanju odgovornosti za učenje in razvijanju samoregulacije, ki jih opremi s spretnostmi za načrtovanje, spremljanje in nadzor nad lastnim učenjem. Z vnašanjem elementov medkulturnosti in večjezičnosti pa razvijamo razumevanje in medsebojno spoštovanje različnih kultur, običajev in vrednot ter udeležence spodbujamo k razmišljanju o lastni kulturi in kulturnih razlikah.

Pri vsem tem je ključno ustrezno načrtovanje pouka, ki poleg izvedbe vključuje tudi sprotne spremljanje dosežkov in napredka ter tudi preverjanje in ocenjevanje znanja. Učitelj poleg tega načrtuje rabo ustreznih podpornih strategij, diferenciranih dejavnosti in gradiv, ki podpirajo doseganje jasno načrtovanih jezikovnih in drugih ciljev. Pri tem je poudarek na ravnovesju med tekočnostjo, jezikovno pravilnostjo in ustreznostjo. Učitelj kot razmišljujoči praktik svoje delo ves čas evalvira in posledično po potrebi ustrezno spreminja, posodablja in izboljšuje.

Pri na udeleženca in učenje osredinjenem pouku učitelj udeležencem predstavi čim več različnih učnih strategij, s katerimi se bodo bolj samostojno in učinkovito učili tuji jezik pri pouku, jih uporabljali pri materinščini in drugih predmetnih področjih ter tudi v izvenšolskih okoljih. Poznavanje in izbira učnih strategij udeležencem pomaga razumeti učne cilje in načine njihovega doseganja, optimizira organizacijo in čas učenja.

Vključevanje učnih strategij naj bo načrtno integrirano v pouk. Učitelj naj udeležencem razloži njihovo vlogo, vendar mora razlaga strategij izhajati iz konkretnih nalog oz. iz konteksta. Strategije naj bodo raznolike in naj spodbujajo različne miselne procese. Če učitelj spodbuja in vključuje npr. jezikovne strategije, ki vključujejo raznolike in zahtevnejše miselne procese, kot so parafraziranje, primerjanje, povzemanje, klešččenje, iskanje ključnih informacij, navajanje primerov, sodelovanje v interakciji ipd., in se ne osredotoča le na mehanske spominske strategije, bo to vplivalo na način, kako se udeleženci učijo.

Poleg neposrednih strategij (spominske, kognitivne, komunikacijske ali kompenzacijske) mora učitelj vključevati tudi posredne strategije (metakognitivne, čustvene, družbene), s katerimi se načrtuje in vrednoti učenje, uravnava čustva, motivacijo in odnos do učenja ter išče stike za večjo izpostavljenost in interakcijo v tujem jeziku. Ključni cilj razvijanja učnih strategij je avtonomnost udeleženca.

III. Dejavniki, ki vplivajo na učenje in dosežke pri tujem jeziku

Med najpomembnejše dejavnike, ki vplivajo na učenje in dosežke pri tujem jeziku, uvrščamo motivacijo za učenja tujega jezika, ki pa je tesno povezana s stališči o tujem jeziku. Ta so

razmeroma trajna in pozitivno ali negativno vplivajo na udeleženčevo dojetje jezika in učenja ter se v času šolanja lahko spreminjajo. Zato je smiselno, da učitelji poznajo dejavnike in razloge, ki vplivajo na oblikovanje stališč udeležencev, kot npr. vloga družine, vrstnikov, delovnega okolja, učiteljev, vrednot, medijev ipd. Poznajo pa tudi načine za spodbujanje pozitivnih stališč oz. preseganje negativnih v povezavi z doseganjem ciljev pouka.

Motivacija vključuje razloge za učenje tujega jezika in obsega vse, kar daje pobude za učenje, usmerja učenje in določa njegovo intenzivnost, trajanje in kakovost. Udeležence lahko poganja integrativna motivacija (t. j. globoko osebno zanimanje za predmet učenja, poistovetenje s kulturo, iz katere jezik prihaja) ali instrumentalna motivacija, ki se nanaša na praktične razloge za učenje jezika, kot so pohvala, dobra ocena, uporabnost jezika izven šole ter za nadaljnje izobraževanje in poklic. Če učitelj razume, kaj posameznega udeleženca motivira, lahko uporabi učinkovite strategije za spodbujanje motivacije za učenje tujega jezika (jasni učni cilji, dinamična struktura učne ure, raznolike dejavnosti, kontekstualiziran pouk, različni učni pristopi in dejavnosti, sodelovalno učenje, aktivni udeleženec v učnem procesu in soustvarjalec pouka, zavedanje lastnega učenja, refleksija o izkazanem in usvojenem jezikovnem znanju, formativno spremljanje ipd.).

Na udeleženčevo motivacijo in stališča vplivajo:

- » predstava o sebi kot kompetentnem uporabniku jezika,
- » izkušnje z učenjem jezika,
- » učni pristopi in metode,
- » družbeno okolje, v katerem se jeziki poučujejo, in družbena vloga (status) določenega jezika v tem okolju,
- » starost in spol, raven obvladovanja jezika, jezikovna učljivost, osebnostne lastnosti, čas začetka učenja tujega jezika idr.

Udeleženci bodo bolj motivirani, če bo pouk tujega jezika osmišljen, jim bo v miselni izziv in bo od njih zahteval razmišljanje tudi na višjih taksonomskih ravneh. Tako učitelj kot udeleženec prispevata k pozitivnemu učnemu okolju in prav v tem obojestranskem prizadevanju nastaja motivacija.

IV. Diferenciacija in individualizacija

Udeleženci vstopajo v jezikovno učilnico z različnim jezikovnim in kulturnim ozadjem, različnimi zmožnostmi, različnimi pristopi k učenju ter različnimi stališči in motivacijo za učenje tujega jezika. Nujno je torej poskrbeti za kakovosten proces izobraževanja udeležencev z raznolikimi zmožnostmi in potrebami, hkrati pa je treba zagotavljati ustrezno socialno klimo. Če želimo, da udeleženci kar najbolj napredujejo, je treba učni proces ustrezno prilagajati.

Pojem učne diferenciacije se pogosto povezuje z učno individualizacijo. Pri učni diferenciaciji gre predvsem za organizacijo pouka, s katero učitelj prilagaja poučevanje potrebam in zmožnostim posameznih udeležencev, učna individualizacija pa je predvsem didaktično načelo, ki

predpostavlja upoštevanje značilnosti in zmožnosti udeležencev, da je lahko vsakemu omogočen optimalen razvoj na vseh področjih. V procesu individualizacije je smiselno najprej prepoznati raznolike značilnosti udeležencev, nato pa jim omogočiti, da sledijo osebnim zanimanjem in svojim močnim področjem.

Z izvajanjem načel diferenciranega poučevanja se učitelji lahko sistematično in dosledno odzivajo na razlike med udeleženci, pri tem pa zasledujejo uresničevanje vsebin učnega načrta. Pri diferenciaciji gre za na udeleženca osredotočeno poučevanje, saj temelji na predpostavki, da vsi udeleženci ne doživljajo učenja na enak način. Učitelj mora poznati njihove prednosti in slabosti, učne strategije, učne stile, motivacijo za učenje jezika ipd.

Pouk diferenciramo in/ali individualiziramo na različne načine:

- » s prilagajanjem vsebine: npr. branje besedil na različnih ravneh zahtevnosti ali z dodatno podporo v obliki vizualnih pripomočkov,
- » s prilagajanjem procesa: npr. samostojno delo, delo v parih, skupinsko delo ipd.,
- » s prilagajanjem izdelkov: npr. predstavitev znanja lahko poteka v ustni ali pisni obliki,
- » s prilagajanjem učnega okolja, za katerega sta značilni pozitivna razredna klima, ki temelji na učinkoviti komunikaciji v tujem jeziku, in podpora z omogočenim dostopom do virov in gradiv.

Učitelj tujega jezika pri načrtovanju upošteva vse dele učnega procesa in temu ustrezno prilagaja metode in oblike dela, ki bodo predvidevale aktivno vključevanje udeležencev. Bolj ko učitelji poznajo značilnosti udeležencev in razlike med njimi, bolje lahko prilagodijo pouk njihovim potrebam in zmožnostim.

V. Varno in spodbudno učno okolje

Učitelj si prizadeva, da s kulturo nenasilja in sodelovanja ustvarja spodbudno in varno učno okolje, ^{SC}(3.3.3.1) ki dopušča sprejemanje izzivov, izražanje osebnega mnenja ter iskanje alternativnih rešitev, kar pomembno pripomore k vzgoji udeleženca kot kritičnega misleca. ^{SC} (5.3.5.2) Če želimo, da udeleženci vstopajo v komunikacijo ter se neobremenjeno in sproščeno izražajo v tujem jeziku, je nujno zagotoviti okolje, ki napake pojmuje kot sestavni del učenja jezika. Tesnoba in strah pri učenju in rabi tujega jezika namreč delujeta zaviralno, saj negativno vplivata na spomin, kognitivne in komunikacijske zmožnosti. Po drugi strani spodbudno učno okolje pozitivno vpliva na samozavest za rabo tujega jezika, željo po vključevanju v dejavnosti pri pouku tujega jezika, odnos med udeležencem in učiteljem, ki temelji na zaupanju, ter pozitivna stališča do jezikov in kultur. Prav zato ima ključno vlogo učitelj, ki izkazuje navdušenje nad jezikom in spodbuja udeležence k rabi tujega jezika ter skrbi za spoštljivo povratno informacijo. Nenazadnje, pomemben cilj pouka tujega jezika je zagotavljanje varnega in spodbudnega učnega okolja, ki upošteva različne materinsčine in kulturna ozadja učencev.

VII. Sporazumevalne vsebine

Vloga vsebin pri učenju tujega jezika je ključna, saj omogoča učenje v kontekstu in uporabo jezika kot orodja za doseganje sporazumevalnega namena. Udeleženci lahko tuji jezik uporabljajo na avtentičen in smiseln način, kar jim omogoča, da spoznavajo svet okoli sebe in ob tem razvijajo jezikovne zmožnosti in stališča ter vrednote.

V pouk tujega jezika je smiselno vključevati čim bolj avtentična gradiva (npr. novice, članki, intervjuji, leposlovna dela ipd.) in multimodalne vire (npr. avdio- in videoposnetke). Da bi udeleženci lahko razumeli ta gradiva, je pomembno, da učitelj uporablja podporne strategije. Te so lahko verbalne (npr. vodena vprašanja ali parafraziranje), postopkovne (npr. določeno sosledje dejavnosti) ali vključujejo uporabo različnih pripomočkov (npr. miselni vzorci, slovarji, spletni viri).

Vsebine so lahko splošne ali predmetno specifične oziroma strokovne. Pomembno je, da odražajo aktualne in za udeleženca relevantne izzive in situacije. Vključujejo skupne cilje ter oblikujejo stališča in vrednote, ki so pomembni za razvoj posameznika.

Med splošne sporazumevalne vsebine štejejo npr.:

- » osebna identiteta, (5.2.1.1) (3.1.3.1)
- » bivanje in vsakodnevno življenje, (1.3.5.1)
- » potovanja in prosti čas, (3.2.3.1) (2.3.1.2)
- » medosebni odnosi in počutje, (3.1.1.1) (3.3.1.2)
- » skrb za zdravje in telesno nego, (3.2.1.2) (3.2.4.2)
- » nakupovanje, potrošništvo in trajnostni razvoj, (2.4.3.1) (2.2.1.1) (2.2.2.1) (5.2.5.1)
- » hrana in pijača, (3.2.2.3) (3.2.2.1)
- » izobraževanje in delo, (5.1.2.1) (4.1.1.1) (3.3.5.3) (2.4.1.1) (1.2.1.5)
- » javni prostori in storitvene dejavnosti, (5.3.5.1) (5.2.2.2) (5.2.2.1) (5.2.3.1)
- » narava, okolje in okoljske spremembe, (2.2.1.2)
- » znanost, digitalizacija, tehnologija in množični mediji, (4.4.3.1) (4.2.2.1)
- » države, kulture in jeziki (medkulturnost, slovenščina in Slovenija v odnosu do ciljnega jezika in dežele). (1.3.1.1) (1.3.2.1) (1.3.4.1)

Splošne sporazumevalne vsebine udeleženci spoznavajo in nadgrajujejo po načelu spiralnosti. Poleg teh so pomembne tudi vsebine drugih predmetnih in strokovnih področij ter vsebine, ki se navezujejo na skupne cilje (jezik, državljanstvo, kultura in umetnost; podjetnost, digitalna kompetentnost, zdravje in dobrobit ter trajnostni razvoj. Več o priporočenih načinih uresničevanja skupnih ciljev lahko preberete v priponki Skupni cilji.

(https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/SKUPNI_CILJI.pdf). Takšen način poučevanja vodi do

celostne obravnave vsebin, saj spodbuja tudi miselne procese višjih taksonomskih ravni, razvijanje pozitivnih stališč in sposobnost kritičnega mišljenja. Obravnava vsebine, kot je npr. varovanje okolja, spodbuja udeležence k razmišljanju o etičnih načelih (pravičnosti, enakopravnosti in sočutja) in izražanju stališč v tujem jeziku, kar vodi v poglobljeno razumevanje jezika in celosten razvoj jezikovnih zmožnosti. Prav tako je treba poudariti, da naj bodo gradiva, ki se pri pouku uporabljajo prilagojena potrebam udeležencev.

VIII. Učenje tujega jezika pri odraslih udeležencih

V sodobni družbi, ki jo zaznamujejo globalizacija, mobilnost in digitalizacija, znanje angleščine kot tujega jezika predstavlja pomembno orodje za osebno rast, poklicno uspešnost in aktivno vključevanje v širše družbeno okolje. Udeleženci izobraževanja odraslih v učni proces pogosto vstopajo z različnimi izkušnjami, motivacijami in jezikovnimi predznanji, kar zahteva preišljen in prilagojen pristop k poučevanju tujega jezika.

Učenje angleščine pri odraslih temelji na načelih andragogike, kar pomeni, da mora učni proces izhajati iz življenjskih izkušenj udeležencev, biti ciljno usmerjen in praktično naravnano, omogočati takojšnjo uporabnost znanja, upoštevati motivacijo, ki je pogosto povezana z zaposlitvijo, migracijo ali osebno željo po izobraževanju.

Učitelj tujega jezika mora znati prepoznati in upoštevati raznolike učne stile, stopnjo predznanja ter morebitne primanjkljaje udeležencev (npr. bralna pismenost, učne navade, socialne in kulturne razlike). Zato ima osrednjo vlogo pri:

- » načrtovanju učnega procesa, ki ustreza stopnji znanja in interesom udeležencev,
- » izvajanju raznolikih in motivacijskih učnih dejavnosti, kot so igre vlog, delo v parih, simulacije,
- » spodbujanju samostojnega in vseživljenjskega učenja,
- » vrednotenju znanja, ki mora biti konstruktivno in spodbudno.

Učitelj tujega jezika poleg jezikovne strokovnosti potrebuje tudi razvite andragoške in socialne kompetence, da lahko učinkovito podpira učne poti posameznikov z zelo različnimi ozadji.

Priporočeni pristopi vključujejo komunikacijski pristop z usmerjenostjo k funkcionalni rabi jezika, diferencirano poučevanje z upoštevanjem različnih ravni znanja v skupini, uporabo avtentičnih gradiv, kot so oglasi, vozni redi, kratki videi, učenje skozi naloge (*task-based learning*), kjer udeleženci pridobivajo znanje ob reševanju konkretnih problemskih situacij.

Učenje angleščine je tesno povezano s cilji programa osnovne šole za odrasle, ki si prizadeva za izboljšanje osnovnih kompetenc odraslih, povečanje njihove samostojnosti in zaposljivosti, opolnomočenje za dejavno vključevanje v družbo in nadaljnje izobraževanje.

TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA

SPREJEMANJE

OBVEZNO

OPIS TEME

Sprejemanje je sposobnost procesiranja, interpretiranja in razumevanja jezikovnih informacij, ki jih udeleženec prejme s poslušanjem, gledanjem in branjem.

Zajema tri skupine ciljev: razumevanje ustnega izražanja (poslušanje in slušno razumevanje), razumevanje avdiovizualnega gradiva (poslušanje z gledanjem) ter bralno razumevanje. Udeleženec pri tem razvija strategije sprejemanja (npr. za prepoznavanje glavnih podatkov in podrobnosti v besedilu, dejstev in mnenj, povzemanje, parafraziranje ter sklepanje o pomenu s pomočjo sobesedila, ilustracij, oblikovanosti, naslovov, nebesednih ponazoril ipd.), procesiranja in razumevanja vnosnih besedil in se nanje ustrezno odziva. Udeleženec prav tako razvija in nadgrajuje že pridobljene spretnosti in strategije. Vnosna besedila pri poslušanju so govornjena v živo ali posneta (zvočni zapis), pri poslušanju z gledanjem avdiovizualna in pri branju pisna. Besedila so lahko daljša, občasno kompleksna, po potrebi podprta z nejezikovno ali vizualno podporo in so lahko tiskana ali digitalna. Vsebinske teme so konkretne, občasno abstraktne in obravnavane pri pouku oziroma prilagojene izkušnjam in okoliščinam udeležencev. Pri tem učitelj spremlja, preverja in ocenjuje razumevanje različnih vnosnih besedil.

V temo je vključen tudi razvoj skupnih ciljev s področja jezika, državljanstva, kulture in umetnosti, zdravja in dobrobiti ter digitalne kompetentnosti. Uresničevanje omenjenih skupnih ciljev je razloženo v didaktičnih priporočilih za temo in posamezne skupine ciljev.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Pri razvijanju sprejemanja je treba upoštevati, da to področje ni samostojno, temveč se razvija v soodvisnosti s tvorjenjem, interakcijo, posredovanjem, raznojezično in medkulturno zmožnostjo in sporazumevalnimi jezikovnimi zmožnostmi.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA TEMO

Razumevanje ustnega izražanja in avdiovizualnega gradiva spada med sprejemniške dejavnosti in strategije. Poslušalec sprejema in procesira govornjeno besedilo, ki ga tvori eden ali več govorcev, v interakcijskih dejavnostih pa se nanj tudi (besedno) odziva. Zahtevnost ali težavnost besedila določajo jasnost izraženih misli, logična in smiselna zgradba besedila, izraziti prehodi (*first, then, finally* ipd.), ponavljanja in vzporedne strukture, besedišče in slovnična sredstva, uporaba vidnih in slušnih podpor, poleg tega pa tudi hitrost govora, jasnost izgovarjave, narečne

značilnosti, šumi, motnje ipd. Pomembno je kombinirati zahtevnost vnosnega besedila, nalog in izdelkov. Če razvijamo spretnost razumevanja glavne misli (o čem pripoveduje besedilo) ali pripravimo vódeno nalogo, je lahko besedilo daljše in/ali kompleksnejše, kot če je dejavnost namenjena razumevanju podrobnosti v besedilu.

Dejaven proces je tudi branje, saj vključuje napovedovanje, preverjanje domnev ali napovedi in postavljanje vprašanj. K besedilu in razvijanju sposobnosti branja in bralnega razumevanja pristopamo celostno, to je s stališča celotnega besedila in obbesedilnih prvin (npr. slikovno gradivo, oblika besedila). Pri branju udeleženec kot bralec sprejema in procesira raznolika pisna besedila, da bi razbral bistvo, specifične podatke, natančno razumel vsebino ipd. V ta namen udeleženci razvijajo različne tehnike branja, kot so branje za splošno orientacijo, preletavanje, preskakovanje ipd. Vaje bralnega razumevanja so namenjene usposabljanju udeležencev, da bodo lahko nova ali neznana besedila brali z ustrezno hitrostjo in jih primerno razumeli glede na njihov namen. **SC** (1.1.4.1)

RAZUMEVANJE USTNEGA IZRAŽANJA

CILJI

Udeleženec:

O: razvija in nadgrajuje razumevanje ustnega izražanja ter širi nabor strategij poslušanja.

SC (3.3.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Udeleženec:

Minimalni standardi znanja	Standardi znanja
sledi navodilom,	sledi (kompleksnejšim) navodilom,
razbere nekatere podatke,	razbere podatke in podrobnosti v besedilu (npr. o družini in drugih osebah, interesih, prostem času, zaposlitvi),
izlušči glavno misel (temo) besedila in nekaj glavnih poudarkov;	izlušči glavno misel (temo) besedila in glavne poudarke besedila;
občasno prepozna jasno izražena dejstva in mnenja;	prepozna jasno izražena dejstva in mnenja;
prepozna neposredno izraženo razpoloženje govorcev;	izlušči stališča in namen govorcev (npr. prošnja, prepoved);
prepozna jasno nakazano časovno zaporedje dogodkov.	prepozna časovno zaporedje dogodkov;
	predvideva, sklepa, parafrazira in povzema (npr. vsebino, okoliščine).

Besedila in okoliščine

Besedila so krajša in daljša, po potrebi so delno prilagojena in jasno strukturirana ter govorna v živo ali posneta. Prav tako so v standardnih različicah govorne angleščine, s posameznimi narečnimi značilnostmi oz. značilnostmi tujih govorcev angleščine, šuma in motenj je malo. Opremljena so (če je treba) z nebesedno podporo, ki se postopoma zmanjšuje.

Besedilne vrste

Na primer pogovor med drugimi, preproste predstavitve, opisi, objave, navodila, pesmi, zgodbe, novice in druga besedila, povezana z osebnimi okoliščinami in interesi udeleženca itn.

Odziv

Lahko je nebesedni ali besedni. Ta je v angleščini, izjemoma lahko tudi v učnem ali drugem jeziku (npr. pri povzemanju ali dokazovanju doseganja minimalnega standarda).

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Za udeležence je pomembno, da poleg strategij razvoja poslušanja in slušnega razumevanja pridobljene informacije kritično vrednotijo ter tudi izrazijo svoje mnenje o slišnem. Učitelj naj za udeležence izbira besedila, ki so vsebinsko in zahtevnostno primerna njihovim osebnim okoliščinam in interesom. Temeljijo naj na izvirnih govornih in poslušanih besedilih iz ustreznih in verodostojnih virov (npr. tisk, svetovni splet, televizija, radio). Ob tem udeleženci razvijajo veščine dela z viri in zmožnosti kritične presoje. Udeleženec sprejema in procesira različno zahtevna poslušana besedila z namenom, da izlušči glavno temo, razume izbrane podatke in nekatere podrobnosti ter pridobljene informacije kritično vrednoti in izrazi svoje mnenje o slišnem. Pri tem se upošteva dolžina in zahtevnost besedil. Besedila naj vsebujejo primerno besedišče in slovnične strukture. Vsebine naj bodo prilagojene starosti, osebnim okoliščinam, izkušnjam in interesom udeleženca, upoštevajoč cilje za sprejemanje in sporazumevalno jezikovno zmožnost. Učitelj naj upošteva postopnost poslušanja od krajših, preprostejših besedil k daljšim, kompleksnejšim besedilom. Govor naj bo podprt z neverbalno oziroma vizualno rabo, hitrost pa po potrebi prilagojena. Učitelj upošteva postopnost vključevanja poslušanja govora, ki vsebuje šume, motnje in narečne značilnosti. Logična in smiselna zgradba besedil: besedila naj imajo smiselne prehode (*first, then, finally* ipd.), vključujejo ponavljanja v smislu parafraziranja in uporabo vzporednih struktur, pri čemer naj učitelj pri izbiri vnosnih besedil in gradiv upošteva jasnost izraženih misli. Poslušanje in slušno razumevanje razvijamo s tremi koraki, in sicer z dejavnostmi pred poslušanjem, med poslušanjem ter po poslušanju. Dejavnosti pred poslušanjem so poleg priprave na vsebino, ki jo bo poslušalec sprejemal, namenjene tudi pripravi na vrsto pričakovanega procesiranja informacij, t. j. odvisno od namenov za poslušanje. Gre za dve različni strategiji, in sicer za t. i. od zgoraj navzdol in od spodaj navzgor. Prva udeležencem pomaga uporabiti njihovo predznanje ali pričakovanja, da lažje razumejo pomen poslušanega besedila. S pomočjo uporabe te strategije se namreč osredotočajo na ključne ideje in informacije ter povezujejo posamezne elemente oziroma informacije v širšo sliko oziroma pomen, kar jim omogoča učinkovitejše razumevanje oziroma interpretacijo slišnega (npr.

predvidevanje vsebine glede na ključne besede, slike ipd.). Strategija od spodaj navzgor gradi na posameznih delih informacije, ki jih nato pomensko poveže v celoto. Udeležencu pomaga, da se osredotoči na razumevanje posameznih zvokov, besed in slovničnih struktur v govornem besedilu (gap-fill, dictogloss, bingo ipd.). S tem gradi temelje jezikovnih elementov, kar mu omogoča, da v kombinaciji z uporabo strategije od zgoraj navzdol zapolni morebitne vrzeli v razumevanju. Le z uspešno kombinacijo uporabe obeh strategij udeleženec doseže razumevanje celotnega pomena besedila. Aktivno poslušanje in poslušanje z gledanjem učitelj spodbuja z različnimi dejavnostmi, kot je pridobivanje zahtevanih podatkov. Dejavnosti so npr. napoved besedilne vrste, slikovno gradivo, usmerjeni pogovor o temi besedila, razvrščanje podatkov, ugotavljanje sosledja dogodkov, ključne povedi, razporejene v nepravilnem zaporedju, zapisovanje podatkov v tabelo, izpolnjevanje obrazcev, reševanje nalog po navodilih, dopolnjevanje besedila, urejanje besedila glede na časovno zaporedje dogodkov. ^{SC}

(3.3.2.1) Predvsem je pomembno, da se dejavnosti poslušanja in poslušanja z gledanjem nenehno povezujejo z ostalimi spretnostmi in se poučujejo celovito/integrirano (npr. igra vlog, intervju ali simulacija, ki vključuje poslušanje/poslušanje z gledanjem in tvorjenje novega besedila).

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Udeleženec razumevanje ustnega izražanja izkazuje tako v govornem sporazumevanju (npr. s pogovorom o vnosnem besedilu) kot tudi z različnimi tipi nalog, kot so izbirni tip, povezovanje in zapis kratkih odgovorov. Udeleženec razumevanje vnosnega besedila/gradiva pokaže z nebesednim odzivom ali s kratkim odzivom v angleščini. Kadar je udeleženčev odziv v angleščini, se ne ocenjuje jezikovne pravilnosti (npr. pravopis, besedni vrstni red), ampak zgolj ustreznost odziva (dokaze razumevanja).

OPISNI KRITERIJI

Pri opisnih kriterijih upoštevamo:

- » razumevanje specifičnih informacij,
- » razumevanje glavne misli,
- » razumevanje jasno izraženih dejstev in mnenj,
- » razumevanje stališč,
- » razumevanje zaporedja dogodkov,
- » zmožnost sklepanja, parafraziranja, povzemanja.

RAZUMEVANJE AVDIOVIZUALNEGA GRADIVA

CILJI

Udeleženec:

O: razvija razumevanje avdiovizualnega gradiva. Ob tem razvija različne strategije poslušanja z gledanjem ter primerjanja in vrednotenja besedil.

SC (4.1.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Udeleženec:

Minimalni standardi znanja	Standardi znanja
sledi navodilom;	sledi kompleksnejšim navodilom;
razbere nekatere pomembne podatke;	razbere pomembne podatke in podrobnosti;
izlušči glavno misel (temo) besedila in nekaj glavnih poudarkov;	izlušči glavno misel (temo) besedila in poudarke;
razbere razpoloženje govorcev, če je to neposredno izraženo;	razbere razpoloženje govorcev, ki ni eksplicitno podprto z vizualnim gradivom;
prepozna nakazano časovno zaporedje dogodkov.	prepozna časovno zaporedje dogodkov.

Gradivo in okoliščine

Avdiovizualna gradiva so daljša in kompleksnejša, govor je večinoma razločen. Nejezikovna podpora oz. vizualno gradivo v celoti ali občasno podpira govorno besedilo ali je celo v neskladju z govornim besedilom.

Vrste gradiv

Udeleženci poslušajo in gledajo gradiva, kot so npr. grafi, tabele, rekonstrukcije dogodkov, igrani prizori, videoposnetki, (animirani) filmi, dokumentarne in kontaktne oddaje.

Odziv

Lahko je nebesedni ali besedni. Ta je (praviloma) v angleščini, izjemoma lahko tudi v učnem ali drugem jeziku (npr. pri povzemanju ali dokazovanju doseganja minimalnih standardov).

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Poslušanje z gledanjem je aktiven proces, kjer udeleženec aktivno procesira informacije. Zato je pomembno, da pri dejavnostih, ki temeljijo na poslušanju z gledanjem, učitelj uporabi ustrezne podporne strategije (npr. zagotavljanje ustreznega konteksta). Pri poslušanju z gledanjem udeleženec kot aktivni poslušalec/gledalec sprejema in procesira neposredno govorno besedilo ali govorno besedilo, posredovano prek zvočnega in avdiovizualnega zapisa, ki ga tvori eden ali več govorcev, z namenom razumevanja in vrednotenja vsebine izvirnega govora. **SC** (4.1.2.1) Pomembno je kombinirati zahtevnost in vsebino vnosnega besedila, nalog in

izdelkov glede na osebne okoliščine, izkušnje in interese udeležencev. Če razvijamo spretnost razumevanja glavne misli (o čem pripoveduje besedilo) ali pripravimo vódeno nalogo, je lahko besedilo daljše in/ali kompleksnejše, kot če je dejavnost namenjena razumevanju podrobnosti v besedilu.

Glej tudi didaktična priporočila za razumevanje ustnega izražanja.

(<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/n3gavag>)

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Udeleženec razumevanje avdiovizualnega gradiva tako v govornem sporazumevanju (npr. pogovor o vnosnem besedilu) kot tudi z različnimi tipi nalog, kot so npr. izbirni tip, povezovanje, zapis kratkih odgovorov.

Udeleženec razumevanje vnosnega besedila/gradiva izkazuje z nebesednim odzivom ali z odzivom v angleščini. Kadar je udeleženčev odziv v angleščini, se ne ocenjuje jezikovne pravilnosti (npr. pravopis, besedni vrstni red), ampak zgolj ustreznost odziva (dokaze razumevanja). Pri višjih taksonomskih ravneh, kjer pričakujemo kompleksnejše govorne odzive, udeleženec za izkazovanje razumevanja lahko uporablja tudi učni ali drugi jezik.

OPISNI KRITERIJI

Pri opisnih kriterijih upoštevamo:

- » razumevanje specifičnih informacij,
- » razumevanje glavne misli,
- » razumevanje jasno izraženih dejstev in mnenj,
- » razumevanje stališč,
- » prepoznavanje zaporedja dogodkov,
- » zmožnost sklepanja, parafraziranja, povzemanja.

BRALNO RAZUMEVANJE

CILJI

Udeleženec:

O: razvija splošno bralno razumevanje in rabo enostavnih ter kompleksnih bralnih učnih strategij, redno bere, izbira raznolika bralna gradiva, jih razume, poglobljeno analizira in kritično vrednoti.

SC (4.1.2.1 | 1.1.4.1)

STANDARDI ZNANJA

Udeleženec:

Minimalni standardi znanja	Standardi znanja
razbere navodila;	razbere kompleksna navodila;
izluči vsebino in glavne poudarke besedil ter iz sobesedila občasno sklepa o pomenu nekaterih neznanih besed;	izluči vsebino in glavne poudarke besedil ter iz sobesedila sklepa o pomenu neznanih besed;
poišče nekatere splošne informacije in specifične podatke.	poišče splošne informacije in specifične podatke; interpretira, sklepa in vrednoti (vsebino, okoliščine itn.).

Besedila in okoliščine

Udeleženci berejo krajša ali daljša neumetnostna in umetnostna besedila, napisana v standardnih različicah angleščine.

Besedilne vrste

Neumetnostna besedila so praviloma krajša, upoštevajoč izkušnje in okoliščine udeležencev (npr. sporočilo, opis, navodilo, pismo, brošura). Umetnostna besedila so večinoma krajša (npr. strip, zgodba, dramsko besedilo, odlomek iz daljšega besedila, pesem) in izjemoma lahko tudi daljša (npr. skrajšana leposlovna dela).

Odziv

Lahko je nebesedni ali besedni. Ta je (praviloma) v angleščini, izjemoma lahko tudi v učnem ali drugem jeziku (npr. pri povzemanju ali dokazovanju doseganja minimalnih standardov).

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Besedila so daljša in bolj kompleksna, vsekakor pa tematsko blizu udeležencem glede na njihovo starost, jezikovno znanje, osebne okoliščine, izkušnje in interese. Poleg tipičnih vrst besedil se udeleženci uvajajo v branje razpredelnic, grafov, zemljevidov ipd. tudi v povezavi z drugimi predmeti **SC** (1.1.4.1) oziroma življenjskimi okoliščinami (npr. besedila, povezana z delom, ki ga opravljajo, državo, iz katere prihajajo). Ob branju preprostih besedil poleg bogatenja besedišča

spoznajo posebnosti drugih kultur in razumejo njihovo drugačnost. **SC** (3.3.1.2) **SC** (3.3.4.1) **SC** (3.3.4.3).

Pri branju udeleženec kot bralec sprejema in procesira (vrednoti, primerja, kritično analizira) pisno besedilo. **SC** (4.1.2.1) K besedilu in razvijanju sposobnosti branja in bralnega razumevanja pristopamo celostno, tudi z upoštevanjem obbesedilnih prvin (npr. slikovno gradivo, oblika besedila).

Udeleženci nadgrajujejo osnovne bralne strategije (natančno in iskalno/linearno branje, preletavanje, tj. zelo hitro branje ter preskakovanje, tj. iskanje specifičnih podatkov, strategije sklepanja iz sobesedila in iskanja razlag neznanih besed) ter sistematično nadgrajujejo spretnost bralnega razumevanja. Bralne strategije v učnem procesu obsegajo strategije pred branjem (aktiviranje predznanja udeležencev, določitev namena branja, spoznavanje zgradbe besedila, napovedovanje vsebine, vprašanja in odgovore), strategije med branjem (dopolnjevanje manjkajočih podatkov, določanje zaporedja dogajanja v besedilu, označevanje novih, še neznanih informacij, označevanje in zapisovanje bistvenih informacij) in strategije po branju (odgovarjanje na lastna in učiteljeva vprašanja, iskanje in določanje bistvenih informacij in podrobnosti, povzemanje vsebine).

Dejavnosti branja in bralnega razumevanja (pred branjem, med njim in po njem) so tesno povezane s pisanjem, govorom in drugimi zmožnostmi. Udeleženci bralne strategije nadgrajujejo tudi s kritičnim branjem (prepoznavanje dejstev in stališč, prepoznavanje avtorjevega stila, ozračja in tona besedila, sposobnost oblikovanja zaključkov), interpretacijo, sklepanjem, vrednotenjem besedil ter s strategijami branja grafičnih sporočil in strategijami za razvijanje besedišča. Udeleženci lahko pripovedno besedilo spremenijo v drugo obliko (igro vlog, strip, simulacijo, intervju).

Pomembno je predvideti čas za tiho branje med poukom. Zato naj učitelj posebno pozornost nameni motivaciji za branje in razvijanju bralne kulture, saj spodbuja kritično mišljenje, ustvarjalnost in sposobnost izražanja. Poleg tega je treba upoštevati, da so besedila tiskana ali digitalna. Branje tiskanih in digitalnih besedil se lahko precej razlikuje, vendar imata oba načina prednosti in slabosti. Poleg dostopnosti besedil (v fizični obliki oz. na različnih napravah) je treba opozoriti še na **SC** (4.1.1.1):

- » Interaktivnost (tiskana besedila spodbujajo osredotočenost brez možnosti povezav do drugih vsebin, kar je značilnost digitalnih besedil).
- » Kognitivne učinke (tiskana besedila spodbujajo poglobljeno branje in boljšo prostorsko predstavo, digitalna pa npr. spodbujajo skakanje med stranmi, kar lahko zmanjša osredotočenost in sposobnost poglobljenega razumevanja).
- » Estetiko in fizično izkušnjo (tiskana besedila imajo estetsko vrednost in dajejo občutek fizične prisotnosti, digitalna besedila pa omogočajo prilagoditev nastavitvev ipd.).

Učitelj naj zato med poukom udeležencem ponudi branje tiskanih in digitalnih besedil in oboje smiselno preplete.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Udeleženci razumevanje bralnih besedil izkazujejo na različne načine – na primer s pogovorom o prebranem, z izbirnimi tipi nalog, kratkimi odgovori, povezovanjem besednih in slikovnih prikazov, prenašanjem podatkov v drugo obliko, poimenovanjem stvari, kratkim opisom slikovnih ali grafičnih prikazov, povzemanjem misli itn. Udeleženec razumevanje bralnega besedila pokaže z besednim ali nebesednim odzivom. Kadar je udeležencev odziv v angleščini, se ne ocenjuje jezikovne pravilnosti (npr. pravopis, besedni vrstni red), ampak zgolj ustreznost odziva (dokaze razumevanja).

Pri višjih taksonomskih ravneh, kjer pričakujemo kompleksnejše odzive, udeleženec za izkazovanje razumevanja lahko uporablja učni ali drugi jezik.

OPISNI KRITERIJI

Pri oblikovanju opisnih kriterijev upoštevamo:

- » razumevanje vsebine besedila in glavnih poudarkov,
- » razumevanje splošnih informacij in specifičnih podatkov,
- » možnost interpretiranja, sklepanja in vrednotenja.

TVORJENJE

OBVEZNO

OPIS TEME

Tvorjenje vključuje ustno in pisno izražanje, ki ga udeleženci razvijajo s pomočjo strategij tvorjenja, kot so načrtovanje, izvedba, (samo)nadzorovanje in (samo)popravljanje. S tem se izboljšuje kakovost formalnega in neformalnega tvorjenja. Načrtovanje vključuje razmislek o tem, kako izraziti bistvo sporočila, ki ga želimo posredovati, izvedba pa obsega načrtovane ustne in pisne dejavnosti. Med ključne koncepte nadomeščanja uvrščamo spremljevalno gestikulacijo kot pomoč izraženemu, parafraziranje (opisno izražanje), (samo)nadzorovanje in (samo)popravljanje pa vključujeta spontano in zavedno ugotavljanje in (samo)popravljanje napak.

V temo je vključen tudi razvoj skupnih ciljev s področja jezika, državljanstva, kulture in umetnosti in podjetnosti. Uresničevanje omenjenih skupnih ciljev je razloženo v didaktičnih priporočilih za temo in posamezne skupine ciljev.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Pri razvijanju tvorjenja je treba upoštevati, da to področje ni samostojno, temveč se razvija v soodvisnosti s sprejemanjem, interakcijo, posredovanjem, raznojezično in medkulturno zmožnostjo ter sporazumevalnimi jezikovnimi zmožnostmi.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA TEMO

Tvorjenje vključuje sposobnost izražanja misli, idej in informacij v govorni in pisni obliki. ^{SC}
 (1.3.4.2) Pri poučevanju tvorjenja je treba upoštevati, da gre za kompleksen proces, ki vključuje različne jezikovne, pragmatične in sociolingvistične vidike (npr. ustreznost besedišča in slovnice, izgovarjavo in tekočnost, jasnost in organizacijo, pravopis). Zmožnosti tvorjenja udeležencev so zelo raznolike, nekateri se še vedno izražajo s preprostimi izrazi, drugi pa so že spretni govornici/pisci, zato je smiselno pri poučevanju pisnih in govornih zmožnosti vključevati različne oblike podpornih strategij. ^{SC} (3.3.2.1)

Pozornost je treba posvečati razvijanju govornih in pisnih zmožnosti z osmišljenimi dejavnostmi, ki bodo udeležence usposobile in spodbudile, da se v različnih vsakodnevnih in posebnih okoliščinah, prilagojenih njihovim izkušnjam, primerno in kritično odzovejo na pisne, slušne ali vizualne vnose oziroma tvorijo ustrezno pisno/ustno besedilo. ^{SC} (2.3.3.1) ^{SC} (1.1.1.1)

USTNO IZRAŽANJE

CILJI

Udeleženec:

O: razvija splošno ustno izražanje v različnih besedilnih vrstah, pri čemer uporablja strategije sporočanja.

SC (1.1.1.1)

STANDARDI ZNANJA

Udeleženec:

Minimalni standardi znanja	Standardi znanja
tvori različne vrste govornjenih besedil. Izraža se s preprostimi in občasno kompleksnejšimi povedmi. Na kratko razloži in utemelji svoje mnenje, stališča in dejanja.	tvori različne vrste govornjenih besedil. Izraža se z daljšimi in kompleksnejšimi povedmi. Natančneje razloži in utemelji svoje mnenje, stališča in dejanja.

Besedila in okoliščine

Besedila so jasno strukturirana, lahko so pripravljena tudi vnaprej, pri tem udeleženec lahko uporablja slikovno in besedno podporo.

Besedilne vrste in načini razvijanja teme

Udeleženec opisuje (npr. sebe, svojo okolico, družino, različna opravila, procese, postopke), predstavlja in interpretira podatke (npr. tabele, grafi), izraža mnenje, počutje, se zahvali, vošči, predstavi različne sporazumevalne vsebine, pripoveduje in povzema, utemeljuje, argumentira, primerja, razlaga ipd.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Ustno izražanje običajno temelji na vnaprej pripravljenih vzorcih. Besedila so krajša ali daljša ter so lahko podprta z vizualnimi ali besednimi iztočnicami.

Sporočanje vključuje **SC** (1.1.1.1):

- » tvorjenje navodil ali napatkov (npr. kako priti od kraja A do kraja B) ob jasno podanih iztočnicah,
- » poimenovanja, opise in primerjave stvari, oseb, dejanj, lastnosti, okoliščin itn. v neposredni okolici ali na slikah,
- » povzemanje,

- » pojasnjevanje (tabele, grafi itn.),
- » utemeljevanje,
- » izražanje mnenja, argumentiranje, razlaganje, predstavitve itn.

Pri ustnem izražanju udeleženec uporablja konkretno in vsakodnevno pogosto rabljeno besedišče. Pri tem uporablja dokaj širok nabor besedišča in slovničnih struktur (glej temo *Sporazumevalne jezikovne zmožnosti* (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/oavdsza>)). Pripravljeni govor pa je večinoma tekoč.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Pri poučevanju ustnega izražanja je pomembno, da udeleženci uporabljajo jezik za življenjske sporazumevalne namene, zato je pri izkazovanju znanja smiselno ustvariti situacije, v katerih bodo morali tvoriti besedila o različnih temah in v različnih vlogah. Udeleženci znanje izkazujejo na različne načine, kot so opisi, pripovedi, posredovanje informacij, predstavitve, preprosta poročila itd. Pri tem lahko uporabljajo slikovne, besedne, grafične in druge iztočnice.

OPISNI KRITERIJI

Pri oblikovanju opisnih kriterijev upoštevamo:

- » jasnost sporočila/predstavitve,
- » sporazumevalne jezikovne zmožnosti (ustreznost izgovarjave, besedišča in slovničnih struktur – glej temo *Sporazumevalne jezikovne zmožnosti* (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/oavdsza>)).

PISNO IZRAŽANJE

CILJI

Udeleženec:

O: razvija in nadgrajuje pisno izražanje v različnih besedilnih vrstah ter širi nabor strategij tvorjenja pisnega besedila.

SC (1.1.1.1)

STANDARDI ZNANJA

Udeleženec:

Minimalni standardi znanja	Standardi znanja
piše enostavne in večstavne povedi o širšem naboru obravnavanih sporazumevalnih vsebin;	piše večstavne in kompleksnejše povedi o širšem naboru sporazumevalnih vsebin;
piše krajša besedila o obravnavanih in izbranih sporazumevalnih vsebinah;	piše besedila o obravnavanih in izbranih sporazumevalnih vsebinah. Pri tem izraža svoje mnenje, argumente, opisuje svoja doživetja, izraža čustva in odzive;
upoštevata značilnosti besedilnih vrst in besedila delno prilagodi naslovniku;	upoštevata značilnosti izbrane besedilne vrste in besedila prilagodi naslovniku in sporočilnemu namenu;
piše resnične in izmišljene kratke in preproste zgodbe.	piše resnične in izmišljene zgodbe.

Besedila in okoliščine

Udeleženec piše besedila o obravnavani in izbrani tematiki. Besedila tvori s pomočjo vodenih nalog (vnosni podatki so lahko: besedilo, slike, ključne besede, podatki, tabele, pisno besedilo kot izhodišče itd.). Zapis besed v povedih oz. besedilu je lahko pomanjkljiv (glej temo [Sporazumevalne jezikovne zmožnosti](#)).

Besedilne vrste in načini razvijanja teme

Na primer blog, del besedila, dnevnik (o aktivnostih, o preteklih/prihodnjih dogodkih), elektronsko sporočilo, kolumna z nasveti, letak, navodila, povzetek oz. obnova (prebranega besedila), obrazec, ocena filma ali knjige, oglas, opis, osebno pismo, osebni slovar, pesem, poročilo, prispevek na forumu, razglednica, sestavek, seznam, sporočilo, strip, ustvarjalni zapis, vabilo, voščilnica, zapiski, zgodba po iztočnicah itd.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Udeleženci razvijajo spretnosti pisanja in pisnega sporočanja z opazovanjem in preučevanjem značilnosti pisnih besedil, ki jih berejo. Nadgrajujejo spretnost pisanja in tvorijo krajša in daljša besedila.

Pri razvijanju pisnega tvorjenja udeleženci med drugim poglobljajo tudi sporazumevalne jezikovne zmožnosti, ki vključujejo tudi pravopisno zmožnost (npr. rabo velike začetnice, pravilnost zapisa ipd.). (1.1.2.1)

Pisno tvorjenje razvijamo na različne načine, in sicer tako, da se osredotočimo na izdelek ali na proces pisanja. Dejavnosti pred pisanjem udeležencem pomagajo povezati njihovo predznanje in izkušnje z novimi informacijami, ki jih bodo uporabili pri pisanju. Namenjene so tudi motiviranju udeležencev, uvajanju ključnega besedišča in konceptov ter razvijanju razumevanja o zahtevah naloge. Predlagane dejavnosti so namenjene zbiranju in urejanju/razvrščanju idej in zamisli (npr. napoved besedilne vrste in ugotavljanje njenih značilnosti, usmerjeni pogovor o vsebini, opazovanje postopkov, oseb, stvari in ustvarjanje zapiskov, uporaba slikovnega gradiva, zastavljanje vprašanj, zbiranje ključnih idej in besed, linearni zapiski, miselni vzorci, grafični organizatorji ipd.). (5.3.5.2)

Dejavnosti med pisanjem oz. tvorjenjem besedila so usmerjene v podporo udeležencem pri oblikovanju in organizaciji pisnega besedila. Ob pomoči zapiskov, iztočnic ter informacij iz besednih in/ali grafičnih virov udeleženci v prvem koraku napišejo osnutek besedila. Že v tej fazi upoštevajo besedilno vrsto in namen tvorjenja (npr. posredovati informacije, opisati, opozoriti) ter predvidene naslovnike oz. bralce (npr. drugi udeleženci, člani širše skupnosti, neznani bralci ipd.). Udeleženci tvorijo čim bolj popolne povedi in jih povezujejo v besedilo (glej temo *Sporazumevalne jezikovne zmožnosti* (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/oavdsza>)).

Dejavnosti po pisanju so namenjene preverjanju in izboljševanju napisanega besedila. Udeleženci se osredotočijo na vsebino (urejanje in dopolnjevanje vsebine, vodenje refleksije o procesu pisanja) in tudi na zgradbo ter slog, jezikovno ustreznost ter pravilnost (slovnica, besedišče, pravopis) v skladu s kriteriji uspešnosti.

Udeleženci lahko tvorijo pisna besedila v dvojicah in/ali skupinah, še zlasti v prvem in tretjem koraku, ko drug drugemu podajajo povratne informacije.

Pisno izražanje vključuje:

- » blog, članek,
- » del besedila, dnevnik (o aktivnostih, o preteklih/prihodnjih dogodkih),
- » elektronsko sporočilo,
- » intervju, kolumno z nasveti, letak, navodila,
- » povzetek oz. obnovo (prebranega besedila), obrazec, oceno filma ali knjige,

- » oglas, opis, osebno pismo, osebni slovar, pesem, poročilo,
- » prispevek na forumu, razglednico, sestavek, seznam, sporočilo, strip,
- » ustvarjalni zapis, vabilo,
- » voščilnico, zapiske, zgodbo po iztočnicah itd.

SC (1.1.1.1)

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Udeleženci tvorijo samostojna pisna besedila in besedila, ki so del pisnega preizkusa znanja ali sestavni del drugih izdelkov, npr. projektnega dela. S pisnimi besedili ocenjujemo zmožnost pisnega izražanja. Vrednotimo pisna besedila, ki so lahko popolna ali nepopolna (npr. odstavki, simulirani dnevniški zapisi). Udeleženci besedila napišejo na podlagi vodenih nalog ali samostojno kot rezultat sistematičnega postopka tvorjenja besedila. Pisna besedila vrednotimo po vnaprej izdelanih kriterijih.

OPISNI KRITERIJI

Pri oblikovanju opisnih kriterijev upoštevamo:

- » značilnosti izbrane besedilne vrste,
- » vsebinsko ustreznost,
- » sporazumevalne jezikovne zmožnosti (ustreznost in obseg besedišča, razpon uporabljenih slovničnih struktur, slovnična in pravopisna pravilnost, zgradba besedila - glej temo Sporazumevalne jezikovne zmožnosti (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/oavdsza>)).

INTERAKCIJA

OBVEZNO

OPIS TEME

Osnovna značilnost interakcije je, da dve ali več oseb soustvarjajo diskurz/pogovor. Pri razvijanju interakcije v angleščini je poudarjena raba jezika za komunikacijske namene, saj različne oblike interakcije odražajo življenjske situacije, v katerih osebe, ki so vanjo vključene, sprejemajo in tvorijo sporočila, izmenjujejo informacije, se pogajajo o pomenu (iščejo skupni pomen), dajejo in sprejemajo povratno informacijo, pri čemer uporabljajo različne komunikacijske strategije. Interakcija zajema tako sprejemanje kot tvorjenje in je več kot le seštevek obeh (ni le govorjenje drug mimo drugega, govorca imata skupni interes). Interakcija zajema tri skupine ciljev: ustno, pisno in spletno interakcijo.

Predvidene naloge/dejavnosti so vodene, udeleženec pa se sporazumeva v živo, v pisni obliki ali s telefonom in drugimi napravami oziroma spletnimi aplikacijami.

V temo je vključen tudi razvoj skupnih ciljev s področja jezika, državljanstva, kulture in umetnosti, podjetnosti in digitalne kompetentnosti ter zdravja in dobrobiti. Uresničevanje omenjenih skupnih ciljev je razloženo v didaktičnih priporočilih za temo in posamezne skupine ciljev.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Pri razvijanju interakcije je treba upoštevati, da to področje ni samostojno, temveč se razvija v soodvisnosti s sprejemanjem, tvorjenjem, posredovanjem ter raznojezično, medkulturno in sporazumevalnimi jezikovnimi zmožnostmi.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA TEMO

Interakcija je sposobnost učinkovitega sodelovanja v komunikacijskih situacijah, kjer udeleženec z drugimi izmenjuje informacije, misli in občutke. Odziva se na prejete jezikovne informacije in aktivno prispeva k sporazumevanju, v ustni, pisni ali spletni obliki, pri čemer rabo jezika prilagaja glede na kontekst in sogovornike.

Pri interakciji udeleženec menjuje vlogi sporočevalca in prejemnika govornega ali zapisanega besedila z enim ali več govorniki oz. pisci. Interakcijo razvijamo z dejavnostmi, ki udeležence spodbudijo, da se ustrezno vključujejo v različne vsakodnevne in posebne govorne in pisne sporazumevalne situacije. Za interakcijske dejavnosti je značilno delo v dvojicah ali majhnih skupinah, pri čemer poleg jezikovnih in komunikacijskih razvijamo tudi čustvene in socialne spretnosti ter odnose (3.3.2.1) (sodelovanje, strpnost, reševanje nesporazumov idr.) ter

ozaveščamo o pomenu spoštljive in učinkovite komunikacije. Namen interakcije naj bo čimbolj osmišljen, temelji naj na dejanskih potrebah po interakciji in s tematiko, ki je prilagojena izkušnjam in okoliščinam udeležencev. Interakcijske dejavnosti razvijamo tudi s projektnim, problemskim in praktičnim poukom **SC** (5.1.2.1), pri katerem je smiselno povezovati predmetna področja in vključevati razvijanje digitalnih kompetenc. Ob tem posebej ozaveščamo o pasteh in pomenu varnosti pri spletni interakciji.

Pri interakciji v angleščini udeleženci razvijajo različne komunikacijske strategije, ki jih uporabljajo tudi v maternem jeziku: parafraziranje, nadomeščanje specifičnih izrazov s splošnejšimi, opisi ali raba sopomenk, smiselna raba mašil in podpora besedni komunikaciji v obliki gest, prikazov in mimike, raba čustvenčkov ipd. **SC** (1.1.3.2)

Pri razvijanju interakcije je treba upoštevati individualne značilnosti udeležencev, kot so različne stopnje jezikovnega znanja in osebnostne lastnosti (npr. zgovornost, zadržanost ipd.). Pomembno je, da učitelj spodbuja vključevanje vseh udeležencev, pri čemer nudi dodatno podporo tistim, ki jo potrebujejo.

Pri načrtovanju dejavnosti za interakcijo je priporočljivo vključiti elemente podjetnosti **SC** (5.2.4.3) ter razvijanje digitalne kompetentnosti, **SC** (4.2.1.1) kar podpira celostno učenje in povezuje znanje z življenjem.

USTNA INTERAKCIJA

CILJI

Udeleženec:

O: razvija zmožnost pogovarjanja/besednega in nebesednega sporazumevanja in strategije ustne interakcije za učinkovito komunikacijo.

SC (5.2.4.3 | 3.3.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Udeleženec:

Minimalni standardi znanja

sodeluje v pogovoru o obravnavanih in izbranih sporazumevalnih vsebinah. Zastavlja in odgovarja na vprašanja in se odzove na preproste izjave. Pri tem začne, vzdržuje in konča kratek pogovor.

Standardi znanja

sodeluje v pogovoru o obravnavanih in izbranih sporazumevalnih vsebinah v manj predvidljivih situacijah. Zastavlja in odgovarja na vprašanja, poda podrobnejše informacije o besedilu, predloge, mnenja in se odzove na mnenja in izjave drugih. Pri tem začne, vzdržuje in konča pogovor.

Značilnosti interakcije

Naloge/dejavnosti so vódene, mestoma z oporo. Udeleženec se sporazumeva v živo, s pomočjo telefona in drugih naprav ali spletnih aplikacij (spletna interakcija).

Sporazumevalne dejavnosti

Lahko so krajše in tudi daljše, npr. situacijski pogovor (razredna komunikacija z učiteljem in sošolci, naročanje in kupovanje izdelkov itn.), sodelovanje v dvo- ali več govornih situacijah po vnaprej pripravljenem vzorcu, sodelovanje v razpravah, izmenjavi mnenj o npr. članku, intervjuju ali dokumentarnem filmu.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Udeleženci nadaljujejo razvijanje govornega sporazumevanja. Spoznavajo in uporabljajo nove ter širijo nabor komunikacijskih funkcij **SC** (3.3.3.2) (npr. pozdravljanje, zahvaljevanje, strinjanje, nestrinjanje, izražanje želja in potreb) in pogoste vzorce družbene interakcije (npr. medsebojno predstavljanje, izmenjava informacij, stališč). Pri tem uporabljajo komunikacijske strategije in upoštevajo pravila medkulturnega sporazumevanja. **SC** (3.3.2.1) Dejavnosti postajajo kompleksnejše, še vedno pa v glavnem potekajo v situacijah, pri katerih upoštevamo okoliščine in izkušnje udeležencev (npr. simuliranje avtentičnih interakcijskih sporazumevalnih situacij). Pri razvoju interakcijskih spretnosti je pomembno, da udeleženec sprašuje in odgovarja na vprašanja, se besedno in nebesedno odziva na iztočnice (npr. vprašanja, navodila, pozivi itn.), sodeluje v vnaprej naučenih in tudi spontanah dialogih. **SC** (5.2.4.3)

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Tudi pri vrednotenju govorne interakcije je pomembno, da omogočamo, da ta poteka v čim bolj avtentičnih in naravnih okoliščinah, ki bodo spodbujale smiselno in ustrezno komunikacijo. Zato upoštevamo, da se v govoru pojavljajo zatikanja, napake, ponovni začetki, razjasnjevanja ipd. Značilnost kakovostnega sporazumevanja se odraža tudi v aktivnem spremljanju udeležencev v interakciji, vključno z nebesedno komunikacijo, in v ustreznem odzivu, npr. da udeleženec drugače pove, ponovi itd.

Govorne dejavnosti se dinamično spreminjajo in prehajajo iz enogovornih v večgovorne in obratno. Večgovorne dejavnosti (sporazumevanje) so npr. dialog, intervju, pogovor, igra vlog, izmenjava informacij itd. Dejavnosti so lahko vezane na slikovne, grafične in druge iztočnice, na besedilo, ki ga udeleženci slišijo ali preberejo v procesu preverjanja in ocenjevanja, na opazovanje in gledanje postopkov, posnetkov ali pa izhajajo iz trenutne situacije.

Sogovorec udeležencev je lahko učitelj, prednost pa imajo drugi udeleženci. Učitelj pri tem pazi, da sta sogovorca razmeroma enakovredna, da se ne prekine komunikacija; po potrebi dialog podpre.

OPISNI KRITERIJI

Pri oblikovanju opisnih kriterijev upoštevamo:

- » razumevanje vnosnega besedila/sogovornika,
- » jasnost sporočila in smiselnost odziva,
- » aktivno vključevanje v pogovor in vzdrževanje pogovora,
- » sporazumevalne jezikovne zmožnosti (ustreznost izreke in besedišča in slovničnih struktur - glej temo Sporazumevalne jezikovne zmožnosti (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/oavdsza>)).

PISNA INTERAKCIJA

CILJI

Udeleženec:

O: razvija zmožnost osnovnega osebnega dopisovanja.

SC (1.1.5.1)

STANDARDI ZNANJA

Udeleženec:

Minimalni standardi znanja	Standardi znanja
kot odziv na vnosne podatke tvori in izmenjuje preprosta sporočila za različne namene. Posreduje in vpraša za dodatne informacije. Pri tem uporablja različne ustaljene vzorce.	kot odziv na vnosne podatke tvori in izmenjuje sporočila za različne namene tudi v manj predvidljivih situacijah. Posreduje novice, izraža misli in mnenja ter poroča o osebnih občutkih, dogodkih in doživetjih. Pri tem uporablja širši nabor ustaljenih vzorcev.

Besedila in okoliščine

Udeleženec piše besedila z vodenimi nalogami, prilagojenimi njegovim specifičnim okoliščinam in izkušnjam (vnosni podatki: besedilo, slike, ključne besede, podatki, tabele, pisno besedilo kot izhodišče itn.).

Besedilne vrste

Na primer čestitka, kratko sporočilo (npr. SMS), oglas, opravičilo, osebno pismo, pisni dogovor, prošnja za informacije, prošnja za ukrepanje, razglednica, vabilo, voščilnica (praznična in osebna), zahvala itd.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Za pisno interakcijo je značilno sporazumevanje preko pisnih medijev. Osredotoča se na medosebne izmenjave informacij in druge sporazumevalne namene. Pisna interakcija je spretnost, ki jo pri udeležencih razvijamo postopoma. Vključuje različne dejavnosti, kot so izmenjava sporočil, dopisovanje, izpolnjevanje obrazcev. Izmenjava lahko poteka tudi preko elektronskih medijev. **SC** (4.2.1.1)

Učitelj naj sistematično nadgrajuje spretnosti pisanja in pisnega sporazumevanja. Udeleženec dopolnjuje in tvori različne besedilne vrste na podlagi predlog, pri čemer upoštevamo, da za to lahko potrebuje različne stopnje podpore.

Besedilne vrste so: sporočila, povabila na dogodek, opravičila, oglasi, pisma, voščila itn.

SC (1.1.1.1)

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Udeleženci se smiselno pisno odzivajo na pisne spodbude in izmenjujejo pisna besedila (glej standarde znanja in didaktična priporočila za skupino ciljev) ob različni stopnji podpore in v različnih okoliščinah.

OPISNI KRITERIJI

Pri opisnih kriterijih upoštevamo:

- » razumevanje vnosnega besedila,
- » jasnost sporočila in smiselnost odziva,
- » značilnosti besedilne vrste,
- » sporazumevalne jezikovne zmožnosti (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/oavdsza>) (ustreznost in obseg besedišča, slovnična in pravopisna pravilnost).

SPLETNA INTERAKCIJA

CILJI

Udeleženec:

O: razvija strategije spletnega sporazumevanja/interakcije, pri čemer nadgrajuje uporabo spletnih orodij, ki mu omogočajo interakcijo in soustvarjanje skupne vsebine z drugimi udeleženci in učitelji. V spletni interakciji razvija razumevanje sporazumevalnega namena sogovorcev, prepoznavanje namena sporočila, prilagajanje odziva in prepoznavanje nesporazumov. Pri uporabi digitalnih tehnologij in omrežij prilagaja svoje vedenje pričakovanjem in pravilom, ki veljajo v določeni skupini. **SC** (4.2.1.1 | 4.2.5.1 | 4.2.4.1)

STANDARDI ZNANJA

Udeleženec:

» to področje postopno razvija. Učitelj spremlja njegov napredek in dosežkov ne ocenjuje.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Poučevanje spletne interakcije v angleščini kot tujem jeziku postaja vse pomembnejše zaradi globalne narave sodobne komunikacije.

Interakcija na spletu udeležencem omogoča stik z avtentično uporabo jezika, vključno z idiomi, slengom in neformalnimi izrazi in komunikacijskimi vzorci, ki so pogosto uporabljeni v digitalnih kontekstih. **SC** (4.2.5.1)

Spletno interakcijo učitelj spodbuja z različnimi dejavnostmi, npr. udeleženec lahko sodeluje v družabni spletni izmenjavi (npr. preprosto voščilo na virtualni čestitki), oblikuje spletne prispevke in komentarje in si ob tem pomaga s spletnim prevajalnikom in drugimi viri. **SC** (4.2.1.1)

Uporaba družbenih omrežij je vseprisotna, zato jih lahko smiselno uporabimo tudi pri pouku tujega jezika za pridobivanje povratnih informacij udeležencev, njihova vprašanja, dileme, komentarji itd.

Družbena omrežja in drugi viri omogočajo seznanjenost, sledenje, spremljanje aktualnih informacij ter njihov hiter pregled. Ob tem je treba udeležence opolnomočiti za kritično vrednotenje spletnih virov, podatkov, informacij in digitalnih vsebin **SC** (2.2.2.1) ter jih posebej ozaveščati o pasteh in pomenu varnosti pri spletni interakciji.

Besedilne vrste:

- » komentar v forumih v izobraževalnih e-okoljih,
- » spletne objave (npr. blog),
- » elektronsko sporočilo (praktičnosporazumevalno/uradovavno). **SC** (4.2.4.1)

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Spletne interakcije ne ocenjujemo, temveč zgolj vrednotimo napredek udeležencev. Načini izkazovanja znanja naj temeljijo na aktivnem sodelovanju udeležencev in ustvarjalni rabi jezika pri sodelovanju v različnih spletnih okoljih, ki so navedena v didaktičnih priporočilih.

OPISNI KRITERIJI

Pri oblikovanju kriterijev upoštevamo:

- » ustreznost glede na sporočilni namen,
- » sodelovanje v interakciji,
- » sporazumevalne jezikovne zmožnosti (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/yk5yav6>) (ustreznost in obseg besedišča, slovnična in pravopisna pravilnost).

Pri spletni interakciji zgolj spremljamo napredek udeležencev in je ne ocenjujemo.

POSREDOVANJE, RAZNOJEZIČNA IN MEDKULTURNA ZMOŽNOST

OBVEZNO

OPIS TEME

Tema vsebuje dve skupini ciljev, in sicer posredovanje ter raznojezično in medkulturno zmožnost. Pri obeh udeleženec gradi mostove med jeziki, kulturami in ljudmi in pomaga oblikovati ali prenesti pomen - v okviru enega jezika ali iz enega jezika v drugega.

Pri posredovanju je poudarek na vlogi jezika v procesih, kot so oblikovanje prostora in pogojev za sporazumevanje in/ali učenje, sodelovanje za oblikovanje novega pomena, spodbujanje drugih k oblikovanju ali razumevanju novega pomena in prenašanje novih informacij v ustrezni obliki. Kontekst je lahko družbeni, pedagoški, kulturni ali jezikovni.

Raznojezičnost daje veljavo kulturni in jezikovni raznolikosti za vsakega posameznika. Cilj razvijanja raznojezične zmožnosti je, da naj bi udeleženci izkoristili vse svoje jezikovne vire in kulturne izkušnje. S tem bi lahko učinkovito delovali v različnih medkulturnih kontekstih, obenem pa širili svoj jezikovni in kulturni repertoar.

V temo je vključen tudi razvoj skupnih ciljev s področja jezika, državljanstva, kulture in umetnosti, trajnostnega razvoja ter zdravja in dobrobiti. Uresničevanje omenjenih skupnih ciljev je razloženo v didaktičnih priporočilih za temo in posamezne skupine ciljev.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Pri razvijanju posredovanja, raznojezične in medkulturne zmožnosti je treba upoštevati, da to področje ni samostojno, temveč se razvija v soodvisnosti s sprejemanjem, tvorjenjem, interakcijo in sporazumevalnimi jezikovnimi zmožnostmi.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA TEMO

Posredovanje, raznojezična in medkulturna zmožnost vključujejo sposobnost posredovanja potreb, zamisli ali izražanj drugih oseb oz. udeležencev, in tudi širjenje lastnih izkušenj z različnimi jeziki v različnih kulturnih kontekstih, ki se pojavljajo v šoli in širšem okolju. (1.1.5.1)

Pri pouku učitelj spodbuja sodelovalne veščine, spretnosti vzpostavljanja in vzdrževanja kakovostnih odnosov med udeleženci in širši skupnosti, temelječih na spoštljivem in asertivnem komuniciranju ter enakopravnosti. ^{SC}(3.3.3.2)

Posredovanje se odvija na različne načine. Najpogosteje gre za prenos vsebine besedila drugi osebi, lahko pa tudi za posredovanje besedila zase (npr. izdelava zapiskov med poukom) ali tudi za izražanje odzivov na besedilo.

Za razvijanje raznojezične in medkulturne zmožnosti priporočamo povezovanje in navezovanje na učni jezik, tuji jezik (angleščina, nemščina idr.) in na druga predmetna področja. Pri usvajanju novega znanja izhajamo iz obstoječega znanja jezikov in kultur posameznega udeleženca. V pouk vključujemo različne jezike in kulture, učitelj pa je zgled raznojezičnega in medkulturnega govornika. V času pouka udeležencem omogočimo spoznavanje drugih kultur in razvijamo zavedanje, da različne jezike lahko opisujemo na podoben način ter uporabljamo tudi znanje, pridobljeno pri pouku učnega jezika in obratno. Udeleženci se ob tem učijo primerjati jezike, ki se jih učijo, in prepoznavajo podobnosti ter razlike med njimi. ^{SC}(1.1.3.2) Prav tako udeleženci razvijajo zavedanje o podobnostih in razlikah med jeziki, na kar so pozorni tudi pri uporabi gradiv v angleščini, pri uporabi prevajalnikov, velikih jezikovnih modelov, avtomatsko prevedenih spletnih strani itd. ^{SC}(1.1.3.1) Učitelj pri udeležencih razvija zavest o njihovem potencialu in odgovornosti za delovanje na osebni in kolektivni ravni. ^{SC}(2.4.3.1)

Ta zmožnost se pri pouku razvija in spremlja, a se je ne ocenjuje, saj so merljivi vidiki te zmožnosti zajeti pri sprejemanju, interakciji in tvorjenju, zato tu ni navedenih standardov znanja.

POSREDOVANJE

CILJI

Udeleženec:

- : razvija zmožnost posredovanja govornih informacij, prispeva k interakciji in razvija tehnike govornega posredovanja,
- : razvija zmožnost posredovanja pisnih informacij, prispeva k interakciji in razvija tehnike pisnega posredovanja,
- : razvija zmožnost rabe jezikovnih virov.

STANDARDI ZNANJA

Udeleženec:

- » to področje postopno razvija. Učitelj spremlja njegov napredek in dosežkov večinoma ne ocenjuje. Nekatere vidike posredovanja učitelj ocenjuje pri *ustni* in *pisni* interakciji (npr. udeleženec posreduje informacije).

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Pri posredovanju besedila gre lahko za dva različna jezika, lahko pa posredovanje poteka tudi samo v enem jeziku. V obeh primerih udeleženec npr. pregleda izvorno besedilo in ključne informacije prenese prejemniku (drugemu udeležencu). Specifične informacije in podatki se nanašajo na čas, kraj, prenašanje navodil, prenašanje pomembnih informacij iz informativnih ali leposlovnih besedil ipd. Udeleženec lahko tudi pretvarja podatke, predstavljene v slikah (grafih, diagramih itn.), v besedilo. V vseh navedenih primerih skrbi za učinkovito komunikacijo. (5.2.4.3)

Udeleženci znajo predstaviti osebe iz različnih kulturnih okolij in pri tem pokažejo zavedanje, da so lahko nekatera vprašanja razumljena različno, ter znajo povabiti druge, naj prispevajo svoje znanje in izkušnje ter predstavijo svoja stališča. Posredovati znajo informacije, podane v jasnih, dobro strukturiranih informativnih besedilih o sporazumevalnih vsebinah, ki jih poznajo, jih osebno zanimajo ali pa so aktualne, čeprav imajo zaradi omejenega besedišča včasih težave pri izražanju. Sodelovati znajo z ljudmi iz drugih okolij, pri čemer s postavljanjem enostavnih vprašanj in odgovarjanjem kažejo zanimanje in empatijo, oblikujejo predloge in se odzivajo nanje, sprašujejo, ali se drugi strinjajo, ter predlagajo alternativne pristope. Prenesti znajo glavne točke iz daljših besedil, tvorjenih v nezahtevnem jeziku o sporazumevalnih vsebinah, ki jih osebno zanimajo, če lahko preverijo pomen določenih izrazov. (3.3.2.1)

Učitelj naj udeležence spodbuja k rabi različnih jezikovnih virov (besedila v različnih jezikih, slovarji, jezikovne tehnologije kot so npr. prevajalniki itn.). Udeleženec pa naj poleg tega uporablja tudi lastne jezikovne vire, torej lastno znanje o jeziku/jezikih, ki jih uporablja.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Priporočeni vidiki izkazovanja znanja so navedeni pri temi Interakcija (ustna (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/q95tq2v>) in pisna (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/4uakga6>)).

OPISNI KRITERIJI

Pri oblikovanju opisnih kriterijev upoštevamo:

- » razumevanje vnosnega besedila/sogovornika,
- » smiselnost odziva,
- » sporazumevalne jezikovne zmožnosti. (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/oavdsza>)

S kriteriji zgolj spremljamo udeležencev napredek oz. ocenjujemo nekatere vidike v sklopu ustne in pisne interakcije. (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/bta9y45>)

RAZNOJEZIČNA IN MEDKULTURNA ZMOŽNOST

CILJI

Udeleženec:

- : razvija veščino uspešnega sporazumevanja med udeleženci iz različnih kulturnih okolij,
- : razvija sposobnost uporabe znanja in zmožnosti iz enega ali več jezikov kot izhodišče za spoprijemanje z besedili v drugih jezikih,
- : razvija veščino zbiranja in uporabe informacij iz vseh razpoložljivih virov (v različnih jezikih) za razumevanje besedila v angleščini,
- : razvija zmožnost refleksije o lastni jezikovni in kulturni identiteti v družbi.

STANDARDI ZNANJA

Udeleženec:

- » to področje postopno razvija. Učitelj spremlja njegov napredek in dosežkov ne ocenjuje.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Medkulturnost pomeni neločljivo povezanost učenja angleščine kot tujega jezika s spoznavanjem različnih kultur. **SC** (1.1.3.2) Z učenjem drugih jezikov in spoznavanjem drugih kultur udeleženec razvija zavedanje o lastnem jeziku in kulturi, o tem, kako ga kultura in jezik(i) oblikujejo ter kako se jeziki in kulture medsebojno prepletajo in razvijajo. Nauči se, kaj je vsem jezikom in kulturam skupno ter kaj je kulturno pogojeno. **SC** (3.3.1.2) Udeleženec spoznava pomen strpnosti in spoštovanja do ljudi iz različnih jezikovnih in kulturnih skupnosti ter bogastvo jezikovne in kulturne raznolikosti družbe in okolja, v katerem živi, pa tudi širše. **SC** (1.3.1.1)

Za spodbujanje raznojezičnosti in medkulturnosti naj pouk vključuje rabo različnih gradiv (npr. slike, videoposnetke, glasbo, pisna gradiva) in didaktičnih iger, ki so lahko osnova za ozaveščanje in pogovor o podobnostih in razlikah med različnimi jeziki in kulturami. S tem učitelj ustvarja učni prostor, ki vključuje:

Povezovanje jezikovnih in kulturnih vsebin:

- » primerjava med maternim jezikom in angleščino (npr. besedišče, kulturne specifičnosti),
- » prepoznavanje razlik pri vsakdanjih sporazumevalnih vsebinah (npr. pozdravi, bonton, hrana, običaji, praznovanja, tradicije),
- » vključevanje medkulturnih zgodb, pesmi ipd.

Spodbujanje razumevanja in spoštovanja do različnih kultur: **SC** (2.1.2.1)

- » vključevanje dejavnosti, kjer udeleženci raziskujejo tuje kulture, običaje in jezike (npr. predstavitev o kulturnih značilnostih drugih držav).

Raznojezičnost kot bogastvo:

- » spodbujanje rabe več jezikov v razredu (npr. jezikov, ki jih govorijo udeleženci, učenje npr. osnovnih fraz v drugih jezikih, če so prisotni udeleženci iz različnih jezikovnih okolij),
- » izvajanje jezikovnih iger, kjer udeleženci uporabijo več jezikov. ^{SC} (1.3.4.2)

Udeleženci večinoma znajo pripadnikom drugih kultur pojasniti značilnosti svoje kulture ali pa pojasniti značilnosti drugih kultur pripadnikom svoje kulture. S pomočjo tega, kar razumejo v enem jeziku, razumejo temo ali bistvo sporočila v drugem jeziku ali jezikih in sklepajo o sporočilu besedila v različnih jezikih na isto temo (npr. kratke novice, brošure). ^{SC} (3.3.1.1)

Občasno prepoznajo relevantne informacije v različnih jezikih (npr. kratka obvestila, navodila ali opozorila v drugih jezikih) in/ali uporabijo omejeni repertoar v različnih jezikih. ^{SC} (1.1.3.1) Za udeležence je ključno, da se učijo o jezikovni in kulturni raznolikosti na njihovim jezikovnim sposobnostim dostopen način, hkrati pa razvijajo spretnosti za učinkovito komuniciranje v medkulturnih kontekstih.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Te skupine ciljev ne ocenjujemo. Učitelj udeležence spodbuja k aktivnemu sodelovanju, prepoznavanju raznolikosti in kreptvi lastne sporazumevalne zmožnosti skozi nenasilno komunikacijo. Pri razvijanju raznojezičnosti in medkulturnosti se udeleženci opirajo tudi na lastni medkulturni in raznojezični repertoar. Učitelj vodi učni proces s pomočjo dejavnosti, ki so navedene v didaktičnih priporočilih za to skupino ciljev.

OPISNI KRITERIJI

Pri oblikovanju opisnih kriterijev upoštevamo:

- » razumevanje kulturnih razlik,
- » rabo več jezikov,
- » kritično razmišljanje ...

S kriteriji zgolj spremljamo udeležencev napredek in ne ocenjujemo.

SPORAZUMEVALNE JEZIKOVNE ZMOŽNOSTI

OBVEZNO

OPIS TEME

Sporazumevalne jezikovne zmožnosti vključujejo znanje slovnice, besedišča, izgovarjave in pravopisa (jezikovna zmožnost). Poleg tega vključujejo zmožnost ustrezne rabe jezika v različnih družbenih situacijah (sociolingvistična zmožnost) ter zmožnost učinkovite rabe jezika pri sprejemanju in (so)ustvarjanju besedil (pragmatična zmožnost), pri čemer upoštevamo različne standardne angleščine. V okviru jezikovne zmožnosti opredeljujemo razpon jezika, ki obsega splošni jezikovni razpon (s poudarkom na oblikoslovnih in skladijskih prvinah) in obseg besedišča. Poleg tega opredeljujemo nadzor, ki vključuje tako slovnično pravilnost in nadzor besedišča kot tudi fonološki in pravopisni nadzor. Tema se prečno povezuje z ostalimi temami, saj se posamezni cilji vsebinsko prepletajo s cilji pri drugih temah in jih dodatno pojasnjujejo. Ob tem upoštevamo, da so posameznikove sporazumevalne jezikovne zmožnosti bogatejše v procesih sprejemanja kot tvorjenja.

V temo je vključen tudi razvoj skupnih ciljev s področja jezika, državljanstva, kulture in umetnosti. Uresničevanje omenjene skupine ciljev je razloženo v didaktičnih priporočilih za temo in posamezne skupine ciljev.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Pri razvijanju sporazumevalnih jezikovnih zmožnosti je treba upoštevati, da to področje ni samostojno, temveč se razvija v soodvisnosti s sprejemanjem, tvorjenjem, interakcijo ter posredovanjem, raznojezično in medkulturno zmožnostjo.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA TEMO

Sporazumevalne jezikovne zmožnosti vključujejo tri skupine ciljev: jezikovno zmožnost (znanje slovnice, besedišča, izgovarjave in pravopisa), sociolingvistično zmožnost (zmožnost ustrezne rabe jezika v različnih družbenih situacijah) ter pragmatično zmožnost (zmožnost učinkovite rabe jezika pri sprejemanju in (so)ustvarjanju besedil). Poučevanje sporazumevalnih jezikovnih zmožnosti se neposredno povezuje z razvijanjem drugih tem (sprejemanja, tvorjenja, interakcije in posredovanja).

Pri poučevanju sporazumevalnih jezikovnih zmožnosti je predvsem v ospredju jezikovna raba v življenjskih situacijah in kontekstih, ki upoštevajo izkušnje in okoliščine udeležencev.

SC (1.1.3.2) Pri tem je uravnotežen poudarek na tekočnosti in pravilnosti, saj je tekočnost bistvena za učinkovito komunikacijo, pravilnost pa pripomore k jasnosti in ustreznosti pomena ter sporočila. Poznavanje in obvladovanje angleške slovnice, besedišča, pravopisa in izgovarjave predstavlja temelj učinkovitega sporazumevanja, kar pa ni dovolj. Učinkovit uporabnik tujega jezika bo zmožen jezik prilagoditi glede na dani kontekst, pri čemer bo upošteval okolje, v katerem je, odnose s sogovorci in namen sporazumevanja. Udeleženci morajo zato poleg jezikovnih zmožnosti spoznati tudi kulturne norme, geste in pričakovane družbene vzorce, ki vplivajo na sporazumevanje v angleščini, kar na primer vključuje razumevanje stopnje formalnosti, vljudnosti in izrazov, značilnih za določen kontekst. Pri korespondenci, na primer, stopnjo formalnosti prilagodimo glede na namen dopisovanja in naslovnika. Pri poučevanju sporazumevalnih zmožnosti pa moramo upoštevati tudi pragmatično rabo jezika, saj jezik vedno uporabljamo v določenem kontekstu in z določenim namenom (npr. iskanje in dajanje informacij, izražanje strinjanja ali nestrinjanja, dajanje nasvetov ipd.). Za postopno in sistematično razvijanje sporazumevalnih jezikovnih zmožnosti je pomembna tudi komunikacija v tujem jeziku pri pouku, saj ta omogoča naravno in avtentično rabo jezika za konkretne namene, obenem pa smiselno rabo jezikovnih prvin v vsakodnevnih, ponavljajočih se situacijah.

JEZIKOVNA ZMOŽNOST

CILJI

Udeleženec:

- : razvija slovnično pravilno sporazumevanje,
- : razvija besedišče, s katerim izraža osnovne sporazumevalne potrebe,
- : razvija pomensko ustrezno in razumljivo izgovarjavo, intonacijo, stavčni poudarek in besedni naglas,
- : razvija zmožnost pravilnega zapisovanja in pravilne rabe ločil.

STANDARDI ZNANJA

Udeleženec:

Minimalni standardi znanja	Standardi znanja
prepozna in uporablja preproste slovnične strukture iz obravnavanega nabora. Pri tem še vedno dela določene osnovne sistemske napake. Kljub temu je po navadi jasno, kaj želi povedati;	razmeroma pravilno uporablja širši nabor pogosto rabljenih struktur, povezanih z dokaj predvidljivimi situacijami. Dela sistemske napake, vendar je jasno, kaj želi povedati;
prepozna in uporablja raznoliko besedišče, povezano z obravnavanimi situacijami, in predmetno-specifično besedišče z drugih predmetnih področij. Besedišče je pomensko ustrezno rabljeno;	prepozna in uporablja raznoliko besedišče, povezano z znanimi vsebinami in vsakdanjimi situacijami, in predmetno-specifično besedišče z drugih predmetnih področij. Pri izražanju kompleksnejših misli ali ob neznanih sporazumevalnih vsebinah in v neznanih situacijah si še pomaga s parafraziranjem;
prepozna in uporablja angleške glasove, stavčne poudarke in intonacijo v obravnavanih situacijah. Izgovarjava znanih besed je razumljiva. Opazen je lahko vpliv udeleženčevega prvega in dodatnih jezikov na izgovarjavo, poudarek, ritem in intonacijo;	izgovarja na splošno razumljivo, čeprav še vedno napačno izgovarja posamezne glasove v njemu manj znanih besedah. Intonacija, stavčni poudarek in besedni naglas ne vplivajo na razumevanje sporočila, zazna pa se lahko vpliv udeleženčevih drugih jezikov;
ustrezno uporablja velike začetnice pri pogosto rabljenih vrstah lastnih imen. Zapisano občasno vsebuje pomanjkljivosti, kot so nepravilen zapis, nedosledna raba velike začetnice v besedi in druge sistemske napake.	večinoma pravilno postavlja osnovna ločila v povedi in večinoma pravilno rabi veliko začetnico. Zapisano lahko vsebuje pomanjkljivosti udeležencem manj znanih izrazih.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Pri poučevanju jezikovnih zmožnosti je predvsem pomembno, da jih razvijamo v komunikaciji in v čim bolj smiselnem kontekstu. Pri razvijanju slovnične, pravopisne in pravorečne zmožnosti se ne osredotočamo zgolj na razlago posameznih pravil, temveč zlasti na dejavnosti, ki spodbujajo aktivno rabo jezika. Pri poučevanju slovnice in pravopisa uporabljamo tako deduktivni pristop z bolj eksplicitno slovnično razlago kot induktivni, ki udeležencem omogoča, da sami odkrivajo slovnična pravila (npr. tako, da primerjajo različne oblike in rabe jezika ^{SC} (1.1.3.2). Pri razvijanju besedišča je prav tako ključen kontekst, saj bodo udeleženci veliko lažje usvojili ciljno besedišče, če ga bodo aktivno uporabljali v različnih, njim smiselnih situacijah. ^{SC} (1.1.2.1) Za razvijanje

učinkovite angleške izgovarjave naj bodo udeleženci sistematično izpostavljeni tudi avtentičnim virom jezika, pri čemer upoštevamo različne standardne angleščine. Pri razvijanju jezikovnih zmožnosti je še posebej pomembno spodbudno učno okolje, v katerem so napake dojete kot sestavni del učnega procesa.

Slovnične zmožnosti lahko razvijamo na različne načine in z različnimi pristopi. Tradicionalno poučevanje je temeljilo na eksplicitnem poučevanju, pri katerem je učitelj najprej sistematično podal razlago za posamezno slovnično pravilo, sledila pa je vadba pravila na novih primerih. Po drugi strani pa implicitno poučevanje slovnice predpostavlja, da udeleženci slovnično zmožnost razvijajo nezavedno, t. j. ne da bi pri tem zavestno obravnavali slovnične značilnosti jezika.

Eksplicitno poučevanje slovnice se običajno povezuje z deduktivnim pristopom, pri katerem udeleženci najprej spoznajo določeno pravilo, ki ga nato uporabljajo v nalogah, pri induktivnem pristopu pa izhajamo iz primerov rabe jezika in šele nato izpostavimo pravilo. Udeleženci opazujejo in primerjajo primere rabe jezika in poskušajo oblikovati pravila, učitelj jih pri tem lahko vodi in daje povratno informacijo. Prednost induktivnega pristopa je, da spodbuja aktivno učenje in razvija sposobnost analize, spodbuja pa tudi bolj naravno učenje jezika in motivacijo za učenje. Po drugi strani pa deduktivni pristop, ki temelji na jasni razlagi slovničnega pravila in izhaja iz splošnega k specifičnemu, ustreza udeležencem z analitičnim učnim stilom in nekaterim udeležencem s specifičnimi učnimi težavami, zato je priporočljivo, da učitelj udeležencem ponudi razlago, pri tem pa upošteva induktivno paradigmo, kar pomeni, da izhaja iz primerov rabe slovničnega pravila v kontekstu in šele nato izpostavi pravilo.

Dejavnosti:

- » Učenje slovnice z odkrivanjem (induktivni pristop): učitelj v pogovoru z udeleženci spodbudi razumevanje slovničnega pravila (*He cut his finger. - He was cutting his finger.*).
- » Analiza avtentičnih besedil oz. okoliščin (navedbe o resničnih dogodkih ali izkušnjah, zgodbe, pogovori, uganke, pesmi, videoposnetki).
- » Jezikovne didaktične igre, ki razvijajo jezikovno natančnost (npr. namizne igre, pri katerih udeleženci, razvrščajo ali dopolnjujejo povedi).

Polnompomske in nepolnompomske besede

O polnompomskih besedah (samostalnik, glagol ipd.) se lahko pogovarjamo, njihov pomen razložimo ali pokažemo s slikami ali karticami. Naučimo se jih lahko na bolj sistematičen in ekspliciten način. Nepolnompomskih besed (npr. členov ali veznikov) pa se učimo naključno, z uporabo v različnih kontekstih, zato jih je smiselno poučevati celostno.

Predlogi dejavnosti za celostno poučevanje:

- » komunikacijski narek,
- » razvijanje besedišča dejavnosti,
- » igre (*Activity, hot chairs*, namizne igre, sobe pobega, igre vlog ipd.),

- » dopolnjevanje besedil (z naborom, brez nabora),
- » besedne uganke in igre (križanke, rebusi, povezovanje definicije in besedišča),
- » gibalne dejavnosti,
- » pisni sestavki, videoposnetki,
- » ustvarjalno izražanje (*blackout poetry*, haiku, akrostih),
- » projektne dejavnosti,
- » diskusija,
- » intervjuji.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Jezikovne zmožnosti preverjamo in ocenjujemo skozi dejavnosti, ki so namenjene razvijanju drugih tem (sprejemanja, tvorjenja, interakcije in posredovanja). Pri tem je smiselno ločevati med dejavnostmi na različnih ravneh:

- » na besedni ravni (npr. črkovanje, razvrščanje besed, prepoznavanje različnih glasov),
- » na ravni povedi (npr. dopolnjevanje povedi, preoblikovanje povedi),
- » na ravni besedila oziroma komunikacijske situacije (npr. pisanje opisa, pisma, igranje vlog, govorna predstavitev, glasno branje).

OPISNI KRITERIJI

Pri oblikovanju opisnih kriterijev upoštevamo:

- » pravilno rabo slovničnih struktur,
- » pravilnost pravopisa (črkovanje, velike in male začetnice, ločila),
- » razumevanje pomena besedišča,
- » ustreznost besedišča (glede na kontekst in namen),
- » raznolikost besedišča (širok nabor),
- » pravilnost izgovarjave angleških glasov, besednega in stavčnega naglasa ter intonacije.

SOCIOLINGVISTIČNA ZMOŽNOST

CILJI

Udeleženec:

○: razvija zmožnost ustrezne rabe jezika za vzpostavitev družabnih stikov.

STANDARDI ZNANJA

Udeleženec:

Minimalni standardi znanja	Standardi znanja
enostavno in učinkovito vzpostavi družabne stike (npr. se opraviči, povabi, se na vabilo odzove ipd.), pri čemer uporablja pogoste izraze in osnovne vzorce;	uporablja širok razpon jezikovnih funkcij, pri čemer se zaveda konvencij vljudnega sporazumevanja in najpomembnejših razlik v običajih, rabah, stališčih, vrednotah in prepričanjih;
ustrezno uporablja nevtralni jezikovni register ter ločuje/zaznava razlike med nevtralnim in neformalnim registrom.	ustrezno uporablja nevtralni jezikovni register ter ločuje med nevtralnim in neformalnim registrom.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Pri razvijanju sociolingvističnih zmožnosti v angleščini je pomembno, da udeleženci razumejo, kako jezik deluje v različnih družbenih in kulturnih kontekstih. ^{SC} (3.3.1.2) Udeleženci se naučijo prilagajati jezik glede na to, s kom govorijo, v kakšnem okolju in ob kateri priložnosti. Ob tem upoštevajo kulturne norme, vrednote in običaje tako angleško govorečih kot drugih kulturnih okolij. ^{SC} (3.3.2.1)

Udeleženci spoznavajo jezikovne funkcije skozi govorne dejavnosti, branje dialoških besedil, predvsem pa z gledanjem videogradiva v avtentičnih ali posebej prirejenih situacijah za posamezne namene.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Udeleženci izkazujejo znanje z različnimi dejavnostmi:

- » igranje vlog (npr. v šoli, v trgovini, pri zdravniku),
- » analiza avtentičnih besedil (npr. posnetkov različnih sporazumevalnih situacij),
- » predstavitve (npr. različnih običajev) ...

OPISNI KRITERIJI

Pri oblikovanju opisnih kriterijev upoštevamo:

- » ustrezno prilagoditev jezika (slovnice in besedišča) kontekstu (npr. nevtralni ali neformalni register),
- » učinkovitost/ustreznost neverbalne komunikacije,
- » upoštevanje kulturnih norm,
- » ustrezno rabo sporazumevalnih strategij.

PRAGMATIČNA ZMOŽNOST

CILJI

Udeleženec:

- : razvija sposobnost prilagajanja naučenega jezika novim situacijam in izražanja misli na različne načine,
- : razvija sposobnost razvijanja teme in širjenja besedila ter osvetljevanja pomembnih točk,
- : razvija sposobnost povezovanja besed in povedi,
- : razvija sposobnost natančnega sporočanja željenih podatkov in informacij,
- : razvija sposobnost vzdrževanja daljše produkcije ali pogovora ter zmožnost spontanega izražanja.

STANDARDI ZNANJA

Udeleženec:

Minimalni standardi znanja	Standardi znanja
preproste fraze z omejenim nadomeščanjem izrazov prilagodi konkretnim okoliščinam;	prilagodi svoje izražanje tudi v manj vsakdanjih situacijah;
s pomočjo preprostega seznama iztočnic pripoveduje, opisuje, navede primer;	v pripovednem besedilu jasno prikaže časovno zaporedje. Razvije argumentacijo;
uporablja najpogostejše veznike (npr. in, ampak, ker), s katerimi stavke poveže v povedi in te v enostavno besedilo;	v preprostem besedilu vpelje protiargument (npr. čeprav, vendar). Tvoril daljše povedi in jih med sabo povezuje, npr. v zgodbo;
v preprosti in neposredni izmenjavi sporoči tisto, kar želi povedati, tudi če ima omejeno količino podatkov;	razumljivo izrazi bistvo tistega, kar želi povedati;
tekoče se izraža, tako da lahko vzdržuje kratke izmenjave, čeprav še išče ustrezne izraze.	izraža se precej tekoče, da lahko tvori daljše besedilo, četudi z očitnimi premori.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Udeleženci postopoma spoznavajo, da ima vsako besedilo svojo vsebino in namen. Ob branju in opazovanju različnih vrst besedil se učijo prepoznavati, kako so ta besedila zgrajena in kako si misli sledijo v logičnem zaporedju. Pri tem iščejo glavne misli, ključne izraze in razumejo povezanost med deli besedila. To zavedanje krepijo tudi pri pisanju – učijo se, kako oblikovati smiselno, povezano besedilo. Pri poslušanju in govorjenju spoznavajo, kaj je značilno za povezan govor: ohranjanje iste teme, jasna menjava teme, razumevanje konteksta, izmenjava vlog med govorcem in poslušalcem. (1.1.1)

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Pragmatične zmožnosti so dejavnosti, s katerimi udeleženci izkažejo zmožnost razumevanja ali tvorjenja (besedil). Zato razvoj pragmatičnih zmožnosti pri udeležencih večinoma samo spremljamo, razen kadar se izrecno osredotočamo na posamezne elemente (npr. rabo kohezivnih sredstev). Pri ocenjevanju znanja pa te zmožnosti vrednotimo v obliki kriterijev, ki jih podrobneje opredelimo z opisniki.

Udeleženci izkažejo razumevanje z ustreznim odzivom v različnih dejavnostih:

- » igre vlog in druge dvogovorne dejavnosti,
- » diskusije,
- » tvorjenje različnih besedil (npr. prošnja, oglas),
- » govorne predstavitve.

OPISNI KRITERIJI

Pri oblikovanju opisnih kriterijev upoštevamo:

- » ustreznost jezika glede na namen,
- » sodelovanje v pogovoru,
- » tekočnost govora,
- » koherentnost (rdeča nit) besedila,
- » razvitost in urejenost misli,
- » strukturo besedila, členjenje besedila ...

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

Andrin, A., Kozar, H., Rehberger, S., Volčanšek, S. in Zakošek, U. (2011). *Prvi tuji jezik: angleščina/nemščina: katalog znanja: za izobraževalne programe srednjega poklicnega izobraževanja SPI, srednjega strokovnega izobraževanja SSI, srednjega poklicno-tehniškega izobraževanja PTI*. Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

<https://aplikacijaun.zrssl.si/api/link/wmob21d> (<https://aplikacijaun.zrssl.si/api/link/wmob21d>)

Andrin, A., Eržen, V., Kogoj, B. in Lesničar, B. (2016). *Učni načrt, Program osnovna šola, Angleščina*. Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport; Zavod RS za šolstvo.

<https://aplikacijaun.zrssl.si/api/link/1vbuw8r> (<https://aplikacijaun.zrssl.si/api/link/1vbuw8r>)

Anthony, L. (2018). *Introduction to English for Specific Purposes*. Routledge.

Klemen Blatnik, N. in Bratož, S. (2022). Pomen stališč učencev do angleščine za pouk v heterogenih razredih. *Revija za elementarno izobraževanje*, 15(3), 317–337.

<http://www.dlib.si/URN:NBN:SI:DOC-HLN5T31H>

Bocanegra-Valle, A. (2010). Evaluation and designing materials for the ESP classroom. V M.F. Ruiz-Garrido, J.C. Palmer-Silveira in I. Fortanet-Gómez (ur.), *English for professional and academic purposes* (str. 141–165). Rodopi.

Charles, M. & Pecorari, D. (2016). *Introducing English for Academic Purposes*. Routledge.

Costley, K. C. (2015). Research supporting integrated curriculum: Evidence for using this method of instruction in public school classrooms. <https://aplikacijaun.zrssl.si/api/link/k6pq2h9>

Cross, R. (2012). Creative in finding creativity in the curriculum: The CLIL second language classroom. *The Australian Educational Researcher*, 39(4), 431–445.

Drake, S. M. in Reid, J. L. (2018). Integrated curriculum for the twenty-first century. V J. P. Miller (<https://aplikacijaun.zrssl.si/api/link/4kddbuo>), K. Nigh (<https://aplikacijaun.zrssl.si/api/link/4vdr1yr>), M. J. Binder (<https://aplikacijaun.zrssl.si/api/link/qnm3n76>), B. Novak (<https://aplikacijaun.zrssl.si/api/link/dyyu76i>) in S. Crowell (<https://aplikacijaun.zrssl.si/api/link/38gddsa>) (ur.), *International handbook of holistic education* (str. 118–128). Routledge.

- Eržen, V., Budihna, A., Kogoj, B., Klobučar, B., Zupanc Brečko, I., Pižorn, K. in Pevec Semec, K. (2008). *Učni načrt, Angleščina: gimnazija: splošna, klasična, strokovna gimnazija: obvezni ali izbirni predmet in matura (420 ur)*. Ministrstvo za šolstvo in šport; Zavod RS za šolstvo.
<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/0v9tlny>
 (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/0v9tlny>)/UN_ANGLESCINA-gimn.pdf
- Gardner, R. C. (2007). Motivation and second language acquisition. *Porta linguarum*, 9–20.
- Harmer, J. (2007). *The practice of English language teaching*. Pearson Longman.
- Jensen, E. (2005). *Teaching with brain in mind*. ASCD.
- Kokotsaki, D., Menzies, V. in Wiggins, A. (2016). Project-based learning: A review of the literature. *Improving Schools*, 19(3), 267–277.
- Marentič Požarnik, B. (2000). *Psihologija učenja in pouka*. DZS.
- Oxford, R. L. (1990). *Language learning strategies: What every teacher should know*. Newbury House.
- Pavlič Škerjanc, K. (2010). Smisel in sistem kurikularnih povezav. V T. Rupnik Vec (ur.), *Medpredmetne in kurikularne povezave, Priročnik za učitelje* (str. 8–27). Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
- Richards, J. C. in Rodgers, T. S. (2001). *Approaches and methods in language teaching*. Cambridge University Press.
- Rubdy, R. (2003). Selection of materials. V B. Tomlinson. (ur.), *Developing materials for language teaching* (str. 37–57). Bloomsbury.
- Rubin, J. (1987). Learner strategies: Theoretical assumptions, research, history, and typology. V A. Wenden in J. Rubin (ur.), *Learner strategies in language learning* (str. 15–30). Prentice-Hall.
- Rutar Ilc, Z. (2019). Preventivna vloga pozitivnih psihosocialnih odnosov v šoli. *Šolsko polje*, 30(3/4), 143–167. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/gchx21a>
- Rutar Ilc, Z. (ur.) (2012) *Ugotavljanje kompleksnih dosežkov: preverjanje in ocenjevanje v medpredmetnih in kurikularnih povezavah, Priročnik za učitelje* (1. izd.). Zavod Republike Slovenije za šolstvo. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/r1uqo46>
- Rutar Ilc, Z. (2005). Učnociljni in procesni pristop – izhodišče za didaktično prenavo gimnazij. V T. Rupnik Vec (ur.), *Spodbujanje aktivne vloge učenca v razredu* (str. 8–27). Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
- Skupni evropski jezikovni okvir: učenje, poučevanje, ocenjevanje, Dodatek* (1. izd., str. 254). (2023). Zavod Republike Slovenije za šolstvo. <https://www.zrss.si/pdf/SEJO.pdf>
 (<https://www.zrss.si/pdf/SEJO.pdf>)
- Strmčnik, F. (1993). *Učna diferenciacija in individualizacija v naši osnovni šoli*. Zavod Republike Slovenije za šolstvo in šport.

Svet Evrope. (2011). *Skupni evropski jezikovni okvir za učenje, poučevanje, ocenjevanje*. Ministrstvo za šolstvo in šport.

Tomlinson, C. A. (2017). *How to differentiate instruction in academically diverse classrooms* (3. izd.). ASCD.

Zavod Republike Slovenije za šolstvo. (2021). Kako do spodbudnega in varnega učnega okolja? Odgovori na vprašanja in dileme iz prakse (bistveni poudarki iz priročnika Vključujoča šola). Zavod Republike Slovenije za šolstvo. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/36f8wgp>

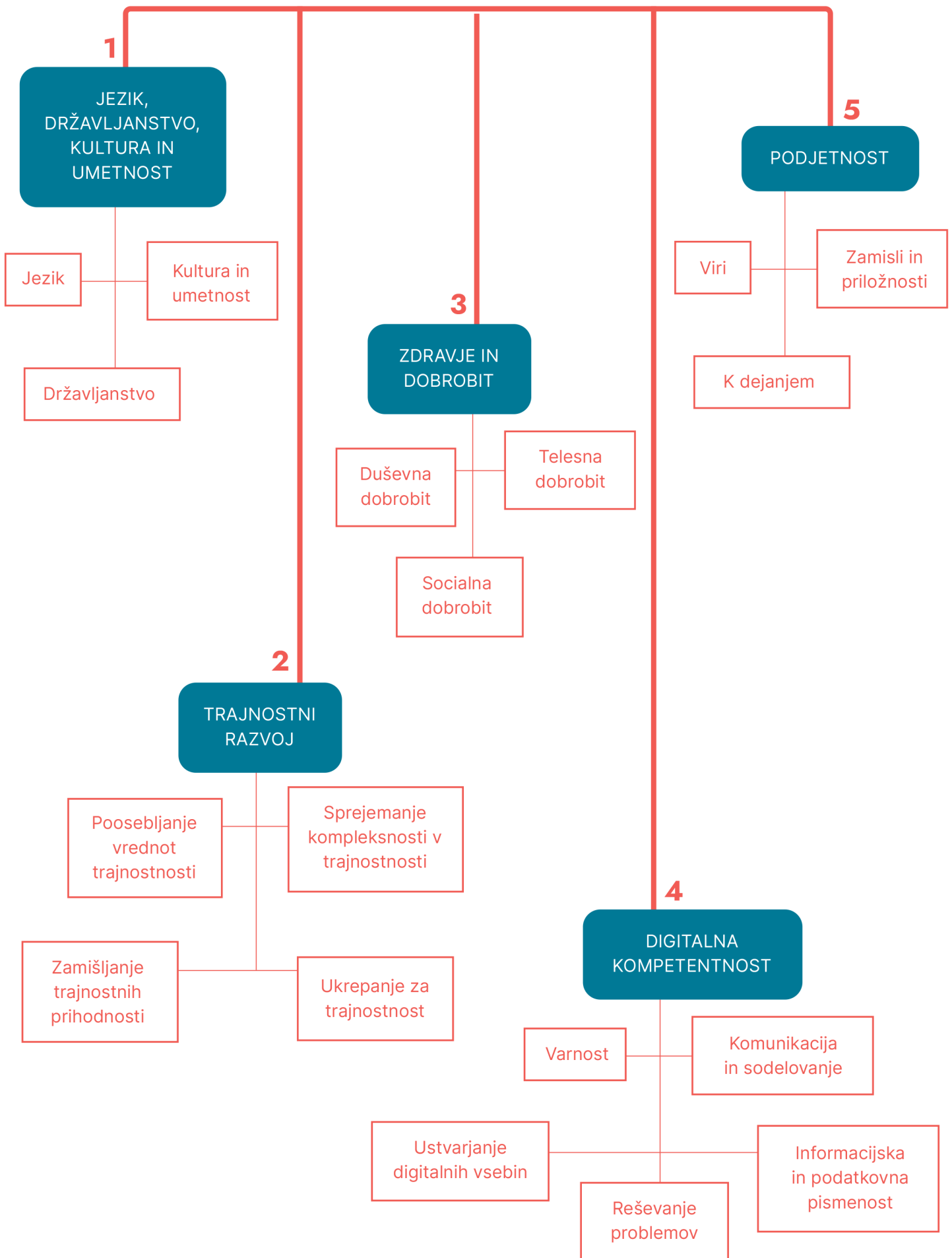

PRILOGE

PRILOGE PO POGlavJIH SPECIALNODIDAKTIČNA PRIPOROČILA PODROČJA/PREDMETA

» https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/SKUPNI_CILJI_kopija5988.pdf

KLJUČNI CILJI PO PODROČJIH SKUPNIH CILJEV

1.1 JEZIK

1.1.1 Strokovna besedila	1.1.1.1 Pri posameznih predmetih razvija zmožnost izražanja v različnih besedilnih vrstah (referat, plakat, povzetek, opis, pogovor itd.).
1.1.2 Strokovni jezik	1.1.2.1 Se zaveda, da je učenje vsebine posameznega predmeta hkrati tudi spoznavanje njegove strokovne terminologije; torej učenje jezika na ravni poimenovanj za posamezne pojme in na ravni logičnih povezav. 1.1.2.2 Se izraža z ustrezno terminologijo predmeta in skrbi za ustrezno govorno ter pisno raven svojega strokovnega jezika.
1.1.3 Univerzalni opis jezika kot sistema	(pri vseh predmetih): 1.1.3.1 Se zaveda podobnosti ter razlik med jeziki in je na to pozoren tudi pri uporabi gradiv v tujih jezikih, pri uporabi prevajalnikov, velikih jezikovnih modelov, avtomatsko prevedenih spletnih strani itd. (pri vseh jezikovnih predmetih): 1.1.3.2 Se zaveda, da različne jezike lahko opisujemo na podoben način; pri pouku tujih jezikov zato uporablja znanje, pridobljeno pri pouku učnega jezika, in obratno: zna primerjati jezike, ki se jih uči, in razpozna podobnosti ter razlike med njimi.
1.1.4 Razumevanje pomena branja	1.1.4.1 Pri vseh predmetih redno bere, izbira raznolika bralna gradiva, jih razume, poglobljeno analizira in kritično vrednoti.
1.1.5 Jezik in nenasilna komunikacija	1.1.5.1 Razvija lastne sporazumevalne zmožnosti skozi nenasilno komunikacijo.

1.2 DRŽAVLJANSTVO

1.2.1 Poznavanje in privzemanje človekovih pravic ter dolžnosti kot temeljnih vrednot in osnov državljanske etike	1.2.1.1 Pozna, razume in sprejema človekove pravice kot skupni evropski in ustavno določeni okvir skupnih vrednot ter etike. 1.2.1.2 Razume, da so človekove pravice univerzalne in nepogojene, da uveljavljajo vrednote svobode in enakosti. 1.2.1.3 Razume in sprejema, da je obstoj pravic pogojen s spoštovanjem individualne dolžnosti do enake pravice drugega. 1.2.1.4 Razume in sprejema, da je dolžnost do enake pravice drugega dolžnost zaradi dolžnosti (ne le pravica zaradi individualnega interesa). 1.2.1.5 Razume in sprejema človekove pravice in dolžnosti kot osnovno, vsem državljanom skupno etiko (moralo), ki uveljavlja vrednote spoštovanja človekovega dostojanstva, pravičnosti, resnice, zakona, lastnine, nediskriminacije in strpnosti.
1.2.2 Etična refleksija	1.2.2.1 Spoznava, da obstajajo moralna vprašanja, pri katerih ni vnaprej danih od vseh sprejetih odgovorov. 1.2.2.2 Razvija občutljivost za moralna vprašanja ter sposobnost, da o njih razmišlja skupaj z drugimi.
1.2.3 Sodelovanje z drugimi v skupnosti in za skupnost	1.2.3.1 Z namenom uresničevanja skupnega dobrega sodeluje z drugimi ter podaja in uresničuje predloge, ki kakovostno spreminjajo skupnosti. 1.2.3.2 Prek lastnega delovanja ozavešča pomen skrbi za demokratično skupnost ter krepi zavedanje o pomenu pripadnosti skupnosti za lastnodobrobit in dobrobit drugih.
1.2.4 Aktivno državljanstvo in politična angažiranost	1.2.4.1 Ob zavedanju pozitivnega pomena politike kot skupnega reševanja izzivov in skrbi za dobrobit vseh, pa tudi iskanja kompromisov in preseganja konfliktov, pozna raznolike oblike demokratičnega političnega angažiranja in se vključuje v politične procese, ki vplivajo na življenja ljudi.
1.2.5 Znanje za kritično mišljenje, za aktivno državljansko držo	1.2.5.1 Uporabi znanja vsakega predmetnega področja za kritično in aktivno državljansko držo.

1.3 KULTURA IN UMETNOST

1.3.1 Sprejemanje, doživljanje in vrednotenje kulture in umetnosti	1.3.1.1 Intuitivno ali zavestno (individualno in v skupini) vzpostavlja odnos do kulture, umetnosti, umetniške izkušnje in procesov ustvarjanja ter ob tem prepozna lastna doživetja in se vživlja v izkušnjo drugega itd.).
1.3.2 Raziskovanje in spoznavanje kulture ter umetnosti	1.3.2.1 Raziskuje in spoznava kulturo, umetnost, umetniške zvrsti ter njihova izrazna sredstva v zgodovinskem in kulturnem kontekstu.
1.3.3 Izražanje v umetnosti in z umetnostjo	1.3.3.1 Je radoveden in raziskuje materiale in umetniške jezike, se z njimi izraža, razvija domišljijo ter pogloblja in širi znanje tudi na neumetniških področjih.
1.3.4 Uživanje v ustvarjalnem procesu ter dosežkih kulture in umetnosti	1.3.4.1 Uživa v ustvarjalnosti, se veseli lastnih dosežkov in dosežkov drugih. 1.3.4.2 V varnem, odprtem in spodbudnem učnem okolju svobodno izraža želje in udejanja ustvarjalne ideje.
1.3.5 Živim kulturo in umetnost	1.3.5.1 Živi kulturo in umetnost kot vrednoto v domačem in šolskem okolju ter prispeva k razvoju šole kot kulturnega središča in njenemu povezovanju s kulturnim in z družbenim okoljem.

2 /// TRAJNOSTNI RAZVOJ

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

2.1 POOSEBLJANJE VREDNOT TRAJNOSTNOSTI

2.1.1 Vrednotenje trajnostnosti	2.1.1.1 Kritično oceni povezanost lastnih vrednot in vrednot družbe s trajnostnostjo glede na svoje trenutne zmožnosti ter družbeni položaj.
2.1.2 Podpiranje pravičnosti	2.1.2.1 Pri svojem delovanju upošteva etična načela pravičnosti, enakopravnosti ter sočutja.
2.1.3 Promoviranje narave	2.1.3.1 Odgovoren odnos do naravnih sistemov gradi na razumevanju njihove kompleksnosti in razmerij med naravnimi ter družbenimi sistemi.

2.2 SPREJEMANJE KOMPLEKSNOSTI V TRAJNOSTNOSTI

2.2.1 Sistemsko mišljenje	2.2.1.1 K izbranemu problemu pristopa celostno, pri čemer upošteva povezanost okoljskega, gospodarskega in družbenega vidika. 2.2.1.2 Presoja kratkoročne in dolgoročne vplive delovanja posameznika in družbenih skupin v družbi, družbe na lokalni, regionalni, nacionalni ter globalni ravni.
2.2.2 Kritično mišljenje	2.2.2.1 Kritično presoja informacije, poglede in potrebe o trajnostnem razvoju z vidika naravnega okolja, živih bitij in družbe, pri čemer upošteva različne poglede, pogojene z osebnim, socialnim in kulturnim ozadjem.
2.2.3 Formuliranje problema	2.2.3.1 Pri opredelitvi problema upošteva značilnosti problema – (ne)jasnost, (ne)opredeljenost, (ne)določljivost problema – in lastnosti reševanja – (ne)definirane, (ne)sistemske rešitve – ter vpletenost deležnikov.

2.3 ZAMIŠLJANJE TRAJNOSTNIH PRIHODNOSTI

2.3.1 Pismenost za prihodnost	2.3.1.1 Na podlagi znanja, znanstvenih dognanj in vrednot trajnostnosti razume ter vrednoti možne, verjetne in zelene trajnostne prihodnosti (scenarije). 2.3.1.2 Presoja dejanja, ki so potrebna za doseganje zelene trajnostne prihodnosti.
2.3.2 Prilagodljivost	2.3.2.1 V prizadevanju za trajnostno prihodnost tvega in se kljub negotovostim prilagaja ter sprejema trajnostne odločitve za svoja dejanja.
2.3.3 Raziskovalno mišljenje	2.3.3.1 Pri načrtovanju in reševanju kompleksnih problemov/-atik trajnostnosti uporablja in povezuje znanja in metode različnih znanstvenih disciplin ter predlaga ustvarjalne in inovativne ideje in rešitve.

2.4 UKREPANJE ZA TRAJNOSTNOST

2.4.1 Politična angažiranost	2.4.1.1 Ob upoštevanju demokratičnih načel kritično vrednoti politike z vidika trajnostnosti ter sodeluje pri oblikovanju trajnostnih politik in prakse na lokalni, regionalni, nacionalni ter globalni ravni.
2.4.2 Kolektivno ukrepanje	2.4.2.1 Pri prizadevanju in ukrepanju za trajnostnost upošteva demokratična načela in aktivno ter angažirano (konstruktivno) sodeluje z drugimi.
2.4.3 Individualna iniciativa	2.4.3.1 Se zaveda lastnega potenciala in odgovornosti za trajnostno delovanje in ukrepanje na individualni, kolektivni ter politični ravni.

3 /// ZDRAVJE IN DOBROBIT

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

3.1 DUŠEVNA DOBROBIT

3.1.1 Samozavedanje	3.1.1.1 Zaznava in prepozna lastno doživljanje (telesne občutke, čustva, misli, vrednote, potrebe, želje) ter lastno vedenje. 3.1.1.2 Skozi izkušnje razume povezanost različnih vidikov lastnega doživljanja (telesni občutki, čustva, misli, vrednote, potrebe, želje) v specifičnih situacijah (npr. ob doživljanju uspeha in neuspeha v učnih in socialnih situacijah).
3.1.2 Samouravnavanje	3.1.2.1 Uravnava lastno doživljanje in vedenje (npr. v stresnih učnih in socialnih situacijah). 3.1.2.2 Razvija samozaupanje in samospoštovanje. 3.1.2.3 Se učinkovito spoprijema z negotovostjo in kompleksnostjo. 3.1.2.4 Učinkovito upravlja, organizira čas učenja in prosti čas.
3.1.3 Postavljanje ciljev	3.1.3.1 Prepozna lastne interese, lastnosti, močna in šibka področja ter v skladu z njimi načrtuje kratkoročne in dolgoročne cilje (vezane na duševno, telesno, socialno in učno področje). 3.1.3.2 Spremlja doseganje in spreminjanje načrtovanih ciljev. 3.1.3.3 Razvija zavzetost in vztrajnost ter krepi zmožnosti odložitve nagrade.
3.1.4 Prožen način razmišljanja	3.1.4.1 Razvija osebno prožnost, razvojno miselno naravnost, radovednost, optimizem in ustvarjalnost. 3.1.4.2 Učinkovito se spoprijema s problemskimi situacijami, ki zahtevajo proaktivno miselno naravnost.
3.1.5 Odgovornost in avtonomija	3.1.5.1 Krepi odgovornost, avtonomijo in skrbi za osebno integriteto.

3.2 TELESNA DOBROBIT

3.2.1 Gibanje in sedenje	3.2.1.1 Razume pomen vsakodnevnega gibanja za zdravje in dobro počutje. 3.2.1.2 Razvija pozitiven odnos do gibanja. 3.2.1.3 Vključuje se v različne gibalne dejavnosti, tudi tiste, ki razbremenijo naporen vsakdan. 3.2.1.4 Razume škodljivosti dolgotrajnega sedenja, razvija navade za prekinitev in zmanjšanje sedenja.
3.2.2 Prehrana in prehranjevanje	3.2.2.1 Razume pomen uravnotežene prehrane. 3.2.2.2 Razvija navade zdravega prehranjevanja. 3.2.2.3 Oblikuje pozitiven odnos do hrane in prehranjevanja.
3.2.3 Sprostitev in počitek	3.2.3.1 Razume pomen počitka in sprostitev po miselnem ali telesnem naporu. 3.2.3.2 Spozna različne tehnike sproščanja in uporablja tiste, ki mu najbolj koristijo. 3.2.3.3 Razume pomen dobrih spalnih navad za učinkovito telesno in miselno delovanje ter ravnanje.
3.2.4 Varnost	3.2.4.1 Spozna različne zaščitne ukrepe za ohranjanje zdravja. 3.2.4.2 Ravna varno in odgovorno, pri čemer skrbi za ohranjanje zdravja sebe in drugih.
3.2.5 Preventiva pred različnimi oblikami zasvojenosti	3.2.5.1 Usvaja znanje o oblikah in stopnjah zasvojenosti ter o strategijah, kako se jim izogniti oz. jih preprečiti z zdravim življenjskim slogom.

3.3 SOCIALNA DOBROBIT

3.3.1 Socialno zavedanje in zavedanje raznolikosti	3.3.1.1 Ozavešča lastno doživljanje in vedenje v odnosih z drugimi. 3.3.1.2 Zaveda se in prepozna raznolikosti v ožjem (oddelek, vrstniki, družina) in širšem okolju (šola, lokalna skupnost, družba).
3.3.2 Komunikacijske spretnosti	3.3.2.1 Razvija spretnosti aktivnega poslušanja, asertivne komunikacije, izražanja interesa in skrbi za druge.
3.3.3 Sodelovanje in reševanje konfliktov	3.3.3.1 Konstruktivno sodeluje v različnih vrstah odnosov na različnih področjih. 3.3.3.2 Krepi sodelovalne veščine, spretnosti vzpostavljanja in vzdrževanja kakovostnih odnosov v oddelku, družini, šoli, širši skupnosti, temelječih na spoštljivem in asertivnem komuniciranju ter enakopravnosti.
3.3.4 Empatija	3.3.4.1 Krepi zmožnosti razumevanja in prevzemanja perspektive drugega. 3.3.4.2 Prepozna meje med doživljanjem sebe in drugega. 3.3.4.3 Uravnava lastno vedenje v odnosih, upoštevajoč več perspektiv hkrati.
3.3.5 Prosocialno vedenje	3.3.5.1 Krepi prepoznavanje in zavedanje potrebe po nudenju pomoči drugim. 3.3.5.2 Prepozna lastne potrebe po pomoči in strategije iskanja pomoči. 3.3.5.3 Krepi družbeno odgovornost.

4 /// DIGITALNA KOMPETENTNOST

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

4.1 INFORMACIJSKA IN PODATKOVNA PISMENOST

4.1.1 Brskanje, iskanje in filtriranje podatkov, informacij ter digitalnih vsebin	4.1.1.1 Izraža informacijske potrebe, išče podatke, informacije in vsebine v digitalnih okoljih ter izboljšuje osebne strategije iskanja.
4.1.2 Vrednotenje podatkov, informacij in digitalnih vsebin	4.1.2.1 Analizira, primerja in kritično vrednoti verodostojnost in zanesljivost podatkov, informacij in digitalnih vsebin.
4.1.3 Upravljanje podatkov, informacij in digitalnih vsebin	4.1.3.1 Podatke zbira, obdeluje, prikazuje in shranjuje na najustreznejša mesta (trdi disk, oblak, USB itd.), tako da jih zna kasneje tudi najti.

4.2 KOMUNIKACIJA IN SODELOVANJE

4.2.1 Interakcija z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.1.1 Sporazumeva se z uporabo različnih digitalnih tehnologij in razume ustrezna sredstva komunikacije v danih okoliščinah.
4.2.2 Deljenje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.2.1 Deli podatke, informacije in digitalne vsebine z drugimi z uporabo ustreznih digitalnih tehnologij. Deluje v vlogi posrednika in je seznanjen s praksami navajanja virov ter avtorstva.
4.2.3 Državljanstvo udejstvovanje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.3.1 Išče in uporablja portale za udejstvovanje v družbi. Poišče skupine, ki zastopajo njegove interese, s pomočjo katerih lahko aktivno daje predloge za spremembe.
4.2.4 Sodelovanje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.4.1 Z digitalnimi orodji soustvarja skupno vsebino in se zavzema za krepitev sodelovanja med člani.
4.2.5 Spletni bonton	4.2.5.1 Pri uporabi digitalnih tehnologij in omrežij prilagaja svoje vedenje pričakovanjem ter pravilom, ki veljajo v določeni skupini.
4.2.6 Upravljanje digitalne identitete	4.2.6.1 Ustvari eno ali več digitalnih identitet in z njimi upravlja, skrbi za varovanje lastnega ugleda ter za ravnanje s podatki, ki nastanejo z uporabo številnih digitalnih orodij in storitev v različnih digitalnih okoljih.

4.3 USTVARJANJE DIGITALNIH VSEBIN

4.3.1 Razvoj digitalnih vsebin	4.3.1.1 Ustvarja in ureja digitalne vsebine v različnih formatih.
4.3.2 Umeščanje in poustvarjanje digitalnih vsebin	4.3.2.1 Digitalne vsebine obogati z dodajanjem slik, glasbe, videoposnetkov, vizualnih efektov idr.
4.3.3 Avtorske pravice in licence	4.3.3.1 Pozna licence in avtorske pravice. Spoštuje pravice avtorjev in jih ustrezno citira.
4.3.4 Programiranje	4.3.4.1 Zna ustvariti algoritem za rešitev enostavnega problema. Zna odpraviti preproste napake v programu.

4.4 VARNOST

4.4.1 Varovanje naprav	4.4.1.1 Deluje samozaščitno; svoje naprave zaščiti z ustreznimi gesli, programsko opremo in varnim ravnanjem, jih ne pušča brez nadzora v javnih prostorih idr.
4.4.2 Varovanje osebnih podatkov in zasebnosti	4.4.2.1 Varuje osebne podatke in podatke drugih ter prepoznava zaupanja vredne ponudnike digitalnih storitev.
4.4.3 Varovanje zdravja in dobrobiti	4.4.3.1 Digitalno tehnologijo uporablja uravnoteženo, skrbi za dobro telesno in duševno dobrobit ter se izogiba negativnim vplivom digitalnih medijev.
4.4.4 Varovanje okolja	4.4.4.1 Zaveda se vplivov digitalnih tehnologij in njihove uporabe na okolje.

4.5 REŠEVANJE PROBLEMOV

4.5.1 Reševanje tehničnih težav	4.5.1.1 Prepozna tehnične težave pri delu z napravami ali digitalnimi okolji ter jih rešuje.
4.5.2 Prepoznavanje potreb in opredelitev tehnoloških odzivov	4.5.2.1 Prepoznava in ocenjuje potrebe, izbira ter uporablja digitalna orodja in jih prilagaja lastnim potrebam.
4.5.3 Ustvarjalna uporaba digitalne tehnologije	4.5.3.1 S pomočjo digitalne tehnologije ustvarja rešitve in novosti v postopkih ter izdelkih.
4.5.4 Prepoznavanje vrzeli v digitalnih kompetencah	4.5.4.1 Prepozna vrzeli v svojih digitalnih kompetencah, jih po potrebi izboljšuje in dopolnjuje ter pri tem podpira tudi druge.

5.1 ZAMISLI IN PRILOŽNOSTI

5.1.1 Odkrivanje priložnosti	5.1.1.1 Prepozna avtentične izzive kot priložnosti za ustvarjanje vrednosti zase in za druge.
5.1.2 Ustvarjalnost in inovativnost	5.1.2.1 Pri reševanju izzivov na ustvarjalen način uporablja znanje in izkušnje za ustvarjanju boljših rešitev.
	5.1.2.2 Pripravi nabor možnih rešitev izziva, pri čemer stremi k oblikovanju vrednosti za druge.
5.1.3 Vizija	5.1.3.1 Oblikuje vizijo prihodnosti, ki vključuje odgovore na vprašanja, kaj namerava početi v prihodnosti, kakšen želi postati in kakšno skupnost želi sooblikovati.
5.1.4 Vrednotenje zamisli	5.1.4.1 Vrednoti rešitve ob upoštevanju kriterijev po načelu ustvarjanja dobroti za druge in izbere ustrezno rešitev.
5.1.5 Etično in trajnostno razmišljanje	5.1.5.1 Prepozna in ovrednoti vpliv svojih odločitev ter ravnanj na skupnost in okolje.

5.2 VIRI

5.2.1 Samozavedanje in samoučinkovitost	5.2.1.1 Prepozna svoje želje, močna in šibka področja ter zaupa, da lahko pozitivno vpliva na ljudi in situacije.
5.2.2 Motiviranost in vztrajnost	5.2.2.1 Je pozitivno naravnani, samozavesten in osredotočen na proces reševanja izziva.
	5.2.2.2 Vztraja pri opravljanju kompleksnejših nalog.
5.2.3 Vključevanje virov	5.2.3.1 Pridobi podatke in sredstva (materialna, nematerialna in digitalna), potrebne za prehod od zamisli k dejanjem, s katerimi odgovorno in učinkovito upravlja, pri čemer upošteva učinkovito izrabo lastnega časa in finančnih sredstev.
5.2.4 Vključevanje človeških virov	5.2.4.1 Spodbuja in motivira druge pri reševanju skupnih nalog.
	5.2.4.2 Poišče ustrezno pomoč posameznika (npr. vrstnika, učitelja, strokovnjak itd.) ali strokovne skupnosti.
	5.2.4.3 Razvije spretnosti za učinkovito komunikacijo, pogajanje, vodenje, ki so potrebne za doseganje rezultatov.
5.2.5 Finančna pismenost	5.2.5.1 V različnih življenjskih situacijah prepozna in rešuje finančne izzive (viri finančnih sredstev, skrb za denar, poslovanje npr. z banko, zavarovalnico ter drugimi finančnimi institucijami, ocena potrebnih sredstev, tveganj in odločitev o zadolževanju ter naložbi, varčevanju).
	5.2.5.2 Sprejema odgovorne finančne odločitve za doseganje blaginje (osebne in za skupnost).
	5.2.5.3 Pridobiva ustrezno znanje na področju finančne pismenosti za kakovostno vsakdanje in poklicno življenje.

5.3 K DEJANJEM

5.3.1 Prevzemanje pobude	5.3.1.1 Spodbuja in sodeluje pri reševanju izzivov, pri čemer prevzema individualno in skupinsko odgovornost.
5.3.2 Načrtovanje in upravljanje	5.3.2.1 V procesu reševanja problemov si zastavlja kratkoročne, srednjeročne in dolgoročne cilje, opredeli prednostne naloge in pripravi načrt.
	5.3.2.2 Prilagaja se nepredvidenim spremembam.
5.3.3 Obvladovanje negotovosti, dvoumnosti in tveganja	5.3.3.1 Na nepredvidene situacije se odziva s pozitivno naravnano in ciljem, da jih uspešno razreši.
	5.3.3.2 Pri odločitvah primerja in analizira različne informacije, da zmanjša negotovost, dvoumnost in tveganja.
5.3.4 Sodelovanje	5.3.4.1 Sodeluje z različnimi posamezniki ali skupinami.
	5.3.4.2 Morebitne spore rešuje na konstruktiven način in po potrebi sklepa kompromise.
5.3.5 Izkusveno učenje	5.3.5.1 Z reševanjem izzivov pridobiva nove izkušnje in jih upošteva pri sprejemanju nadaljnjih odločitev.
	5.3.5.2 Presoja uspešnost doseganja zastavljenih ciljev in pri tem prepozna priložnosti za nadaljnje učenje.
	5.3.5.3 Prepozna priložnosti za aktivno uporabo pridobljenega znanja v novih situacijah.
	5.3.5.4 Povratne informacije uporabi za nadaljnji razvoj podjetnostne kompetence.